

bijlage

Moties, toezeggingen en aanvullende zaken

Bijlage nummer 2
Horend bij Eerste Halfjaarbericht 2022

Inleiding

In deze bijlage wordt ingegaan op de volgende toezeggingen:

1. Toezeggingen

1. De minister zegt toe een brief aan de Kamer te sturen waarin wordt ingegaan op de opvolging van de aanbeveling van de klachtencommissievoorzitters. In deze brief zal de minister tevens ingaan op de opvolging van de aanbevelingen uit het rapport 'Verkleurde Beelden' van de Nationale ombudsman en de vraag hoe deze opvolging verbeteringen hebben opgeleverd
2. De minister zegt de Kamer toe in het voorjaar in een brief terug te komen op de wijkagenten en haar overleg hierover met het LOVP.
3. De minister zal de Kamer in het halfjaarbericht informeren over de inzet van wijkagenten in de buitengebieden n.a.v. de motie van het lid Bisschop.
4. De minister zegt toe de evaluatie v/d gemeentelijke driehoek naar het woonprotest in Rotterdam via een brief met de TK delen.
5. De minister zegt toe de Kamer in de halfjaarberichten steeds een zo gedetailleerd mogelijk overzicht te geven van de politiecapaciteit, met cijfers voor instroom en uitstroom, het aantal agenten in opleiding, politievrijwilligers, de interne doorstroom van politievrijwilligers en de totale formatie. Cijfers die al eerder beschikbaar zijn, worden eerder per brief aan de Kamer toegestuurd.
6. De minister informeert de Kamer in het eerstvolgende halfjaarbericht politie over de vervolgstappen inzake de afhandeling van restschade bij politiemensen met PTSS.
7. De minister stuurt voor het commissiedebat politie in juli een brief over hoe wordt omgegaan met het advies van de commissie PTSS
8. De minister informeert de Kamer over hoe de politie omgaat met de uitkomsten uit het rapport van Bureau Beke over fatale incidenten waar de politie bij betrokken was.
9. De minister stuurt volgende week een brief met informatie over het monitoren inclusief het duiden van de cijfers met betrekking tot zeden.
10. De minister zegt toe uit te zoeken in welke regio's het lokaal bevoegd gezag extra administratieve lasten heeft opgelegd aan agenten naast het gebruik van de Proco-app bij het uitvoeren van controles (bijv. extra formulier naast applicatie) en de bevindingen te rapporteren aan de Kamer.
11. De minister stuurt voor de zomer een brief met informatie met betrekking tot de vrijwilligers, zij-instromers en het doorstromen, met daarin concrete doelstellingen

12. De minister zegt toe in gesprek te gaan met de politievrijwilligersorganisaties om te kijken welke alternatieven er zijn om politievrijwilligers bij politie-eenheden te begeleiden. Voorkeur MJenV is dat zij zoveel mogelijk door de eenheden worden begeleid en ingewerkt, zodat ze er kwalitatief ook echt bij gaan horen. (begrotingsbehandeling 25 november 2021)

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Daarnaast wordt er ingegaan op de volgende moties:

1. Motie Bisschop c.s. over bespreken hoe het aantal wijkagenten in het buitengebied uitgebreid kan worden
2. Motie De Haan c.s. over een plan van aanpak voor de capaciteitsproblemen bij de politie
3. Motie Bisschop over een plan van aanpak voor het behalen van de norm van 10% politievrijwilligers vóór eind 2027
4. Motie van het lid Bikker c.s. over 0,6 miljoen vrijmaken voor initieel onderwijs van executieve politievrijwilligers in 2022

Ten slotte wordt er ingegaan op de volgende aanvullende zaken:

2. Aanvullende zaken
 1. Geweldsmiddelen politie (politiehonden & stroomstootwapen)
 2. Bloostellingsonderzoek en mitigerende maatregelen bij training met semi-automatisch schoudervuurwapen DSI
 3. Veiligheidsagenda
 4. Sensing technologie en gezichtsherkenning
 5. Rapport Algoritmes Getoetst – Criminaliteits Anticipatie Systeem
 6. Vernieuwd stelsel Integriteit en interne onderzoeken
 7. Realisatie Politie voor Iedereen
 8. Aanpak administratieve lasten (opvolging commissie Bruins)
 9. Inspectierapport hackbevoegdheid
 10. WODC evaluatie preventief fouilleren

1. Toezeggingen & moties

1.1 Toezegging - Opvolging aanbeveling Verkleurde beelden

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Zoals door mijn voorganger toegezegd in het 30-leden debat over etnisch profileren ga ik in deze brief in op de opvolging van de aanbevelingen uit het rapport 'Verkleurde Beelden' van de Nationale ombudsman door de politie en de onafhankelijke klachtencommissies voor de politie en de vraag hoe deze opvolging verbeteringen hebben opgeleverd.

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

De Nationale ombudsman heeft de laatste jaren een belangrijke rol gespeeld bij de verbetering van de klachtbehandeling door de politie, ook bij klachten over etnisch profileren. Zo heeft de Nationale ombudsman op 30 maart 2021 het rapport "Verkleurde beelden" uitgebracht. De aanbevelingen uit dit rapport worden nu door de politie toegepast in de pilot klachtbehandeling etnisch profileren. Deze pilot is in januari 2022 gestart en loopt in ieder geval tot oktober 2022.

Tijdens de pilot worden bij klachten over etnisch profileren de stappen uit de klachtenprocedure gevolgd en zijn bij die stappen op advies van de Nationale ombudsman extra aandachtspunten en vragen toegevoegd. Zo krijgt de klager meer ruimte om de klacht toe te lichten en zijn of haar ervaringen te delen en worden aan de beklagde medewerker vragen gesteld waarom de klager is gecontroleerd. Er is meer persoonlijke aandacht voor de klager en de beklagde én voor het vastleggen van de informatie die nodig is om van deze klachten te kunnen leren. Om beter te kunnen leren van de klacht en de klachtbehandeling wordt in de pilot samengewerkt met de vertegenwoordigers van de politienetwerken voor divers vakmanschap. Deze politiecollega's worden bij de klachtbehandeling betrokken vanwege hun expertise en hun diverse achtergrond. Ik heb de voorzitters van de externe klachtencommissies gevraagd of zij mogelijkheden zien om de behandeling van klachten door de politie over etnisch profileren te verbeteren en of zij mogelijkheden zien om de toegankelijkheid van en het vertrouwen in de klachtenprocedure bij de politie te vergroten, vooral als het gaat om etnisch profileren. In hun reactie geven de voorzitters aan dat het rapport van de Nationale ombudsman helpt bij de bewustwording (ook bij hen) en dat zij de aanbevelingen die aan hen zijn gericht overnemen. Eén daarvan is het goed uiteenrafelen van de klacht om zeker te zijn van de echte pijnpunten die klager heeft ervaren. De klachtencommissies geven aan daarbij heel scherp door te vragen in een streven om te bereiken dat de klager zich gehoord voelt. De voorzitters van de externe klachtencommissies geven aan dat het rapport "Verkleurde beelden" goed in beeld brengt wat de ervaringen en gevoelens zijn van zowel klager als politieambtenaar kunnen zijn. Dit draagt bij aan de bewustwording ten aanzien van deze problematiek, ook bij de klachtencommissies. Genoemde bewustwording gaat volgens de genoemde voorzitters de klachtencommissies helpen om klachten over etnisch profileren beter te behandelen, met meer inzicht in en begrip voor de gevoelens van alle betrokkenen.

Om het gesprek over professioneel controleren, diversiteit en etnisch profileren te voeren, wordt door de voorzitters van de klachtencommissies in het najaar een klachtenconferentie met dit thema georganiseerd, bedoeld voor alle leden van de klachtencommissies voor de politie alsmede voor klachtencoördinatoren en –behandelaars van de politie.

1.2 & 1.3 Toezeggingen wijkagenten in het buitengebied en LOVP & Motie Bisschop over wijkagenten in het buitengebied

Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's

Wijkagenten in het buitengebied

In de afgelopen periode heb ik herhaaldelijk met uw Kamer gesproken over de zorgen die er zijn over de aanwezigheid van de politie in de wijken, en specifiek in het buitengebied. Naar aanleiding van de begrotingsbehandeling van mijn ministerie heeft uw Kamer eind 2021 een motie aangenomen van het lid Bisschop (SGP) c.s. waarin wordt gevraagd om in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie oplossingsrichtingen te spreken over hoe het aantal wijkagenten in het buitengebied kan worden uitgebreid.¹ Deze motie heb ik in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie van 11 april jongstleden besproken met de gezagen en politie. Daarbij heb ik ook aandacht gevraagd voor de positie van kleine gemeenten conform het verzoek van het lid Helder (PVV).

Datum

20 juni 2022

Ons kenmerk

-

Norm één wijkagent per 5.000 inwoners

In eerdere brieven aan uw Kamer heb ik benadrukt dat de lokale verankering van de politie een belangrijk uitgangspunt is van de Nederlandse politie, waarvoor zij ook internationaal bekend staat.² Deze verankering kent een lange historie en wordt geborgd binnen de 168 basisteams. In deze context is ook eerder aangegeven dat de lokale nabijheid van de politie niet uitsluitend een aangelegenheid is van de wijkagent, maar dat het hele basisteam zich inspant om in de wijken van het eigen werkgebied de best mogelijke basispolitiezorg te leveren. Wel speelt de wijkagent een sleutelrol in de verbinding tussen het basisteam en de inwoners van de wijken. Deze positie heeft ertoe geleid dat in de Politiewet 2012 is vastgelegd dat er ten minste één wijkagent is per 5.000 inwoners.³ Dit betreft een landelijke norm die geldt als gemiddelde op eenheidsniveau. Op 31 december 2021 waren er 3.603 fte aan wijkagenten (bezetting) op een formatie van 3.567 fte. Daarmee is er landelijk een overbezetting in de wijkagentfunctie van 36 fte. Afgezet tegen de 17.591.394 inwoners die Nederland op dat moment volgens de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek telde, zouden er conform de norm van één wijkagent per 5.000 inwoners ten minste 3.518 ($17.591.394 / 5.000$) wijkagenten moeten zijn. Met 3.603 wijkagenten ligt de bezetting eind 2021 dus 85 fte boven de norm.

Toepassing norm binnen de eenheden

De brede capaciteitsproblematiek leidt ertoe dat wijkagenten op sommige plekken minder zichtbaar zijn in de wijken en het buitengebied. Hierdoor komt meer nadruk te liggen op de norm van één wijkagent per 5.000 wijkagenten. Volgend uit de Politiewet 2012 ben ik als Minister van Justitie en Veiligheid verantwoordelijk voor de verdeling van politiecapaciteit over de politie-eenheden.⁴ De norm is landelijk bezien op orde. Over de verdeling van de sterkte *binnen* de eenheden maken de gezagen, dus de hoofdofficier van justitie en alle burgemeester in de eenheid, gezamenlijk afspraken.⁵ Uw Kamer vroeg mij daarom in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie aandacht te vragen voor de norm en het aantal wijkagenten in het buitengebied. Hierop hebben de regioburgemeesters mij geïnformeerd hoe zij aankijken tegen de verbinding van

¹ Kamerstukken II 2021/22, 35925 VI, nr. 96.

² Kamerstukken II 2020/21, 29628, nr. 1030; Kamerstukken II 2021/22, 29628, nr. 1051.

³ Artikel 38a Politiewet 2012.

⁴ Artikel 36 Politiewet 2012.

⁵ Artikel 39 Politiewet 2012.

politie met de wijk en in dat verband de toepassing van de norm van één wijkagent per 5.000 inwoners binnen de eenheden (zie hun brief in bijlage 9).

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Ook de regioburgemeesters ervaren vanuit hun praktijk dat de verbinding van politie met de wijk momenteel onder druk staat vanwege met name de onderbezettings- en inzetbaarheidsproblematiek in basisteams in combinatie met de grote werkvraag vanuit onder andere het domein bewaken en beveiligen. In die context geven zij aan dat de norm niet ter discussie staat. en binnen de eenheden het richtinggevend vertrekpunt is bij het verdelen van de formatie. Wel verdient de norm volgens hen enige nuancering wanneer deze binnen de eenheden wordt toegepast. Er zijn namelijk legitieme redenen te benoemen waarom deze norm niet overal behaald kán worden, zo geven zij aan. In eerste instantie is het onmogelijk om een spreekwoordelijk 'hek' te plaatsen rond elke 5.000 inwoners en daar een wijkagent tegenover te zetten. Bijvoorbeeld in buurtschappen gebeurt dit ook niet en wordt er door de inwoners meer waarde gehecht aan het hebben van een 'eigen gezicht' als wijkagent. Door met deeltijdwijkagenten te werken wordt hier invulling aan gegeven en wordt de norm in een groter gebied gehaald. Belangrijker, daarnaast, is het bewust kunnen leveren van lokaal maatwerk door het bevoegde gezag, waarbij de context bepalend is. Er zijn wijken en buitengebieden die meer inzet vragen (dan de norm) vanwege de zich daar afspelende specifieke problematiek. Het is voor de gezagen van belang dat zij in staat blijven daar afgewogen keuzes in te kunnen maken.

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

De regioburgemeesters onderschrijven verder dat de wijkagent essentieel is om verbinding met de wijk, haar netwerken en de maatschappelijke partners te leggen, maar benadrukken tegelijkertijd dat deze verbinding niet uitsluitend door wijkagenten wordt gerealiseerd. Een te sterke focus op de norm van één wijkagent per 5.000 inwoners lijkt hier de ogen voor te sluiten. Zij ervaren dat de basisteams vanuit verschillende disciplines waardevolle bijdragen leveren aan het wijkgericht werken en dat juist ook waar verbinding met scholen, jeugd of horeca wordt gelegd, er waardevolle contacten ontstaan die niet per se door de wijkagent tot stand komen, maar bijvoorbeeld door agenten met een taakaccent jeugd, netwerkagenten of een agent die zich bezighoudt met een ondermijningsaanpak in de buurt. Tot slot zien zij nog dat er naast de fysieke wijk ook een online wereld ontstaat waarin veel contacten plaatsvinden. Inzet daarop vanuit de politie, ondersteunend aan onder ander de wijkagenten, draagt uiteindelijk ook bij aan de informatiepositie en het wijkwerk van politie.

Samenvattend constateer ik dat er landelijk gezien (ruim) wordt voldaan aan het wettelijk minimum wijkagenten en dat deze norm in beginsel ook binnen de eenheden bij de sterkteverdeling wordt bewaakt door de gezagen, zij het dat zij ruimte hebben om de norm contextgebonden in te vullen. Net als de regioburgemeesters, hecht ik sterk aan deze mogelijkheid om lokaal maatwerk te kunnen leveren. Een uitbreiding van het aantal wijkagenten in het buitengebied ligt mijns inziens dan bijvoorbeeld ook niet in het strikter (op meer lokaal niveau) toepassen van de norm van één wijkagent per 5.000 inwoners. Het is mijn overtuiging, net als mijn ambtsvoorganger, dat de middelen die ingevolge de motie Hermans beschikbaar zijn gesteld voor extra (digitale) agenten in de wijk en opsporing in de basisteams een wezenlijk verschil gaan maken voor de lokale nabijheid van de politie.⁶ Ook het buitengebied moet hier in de komende jaren van gaan profiteren.

⁶ Kamerstukken II 2021/22, 29628, nr. 1051.

Aspiranten in formatieve operationele sterkte eenheden

In hun brief gaan de regioburgemeesters ook in op de 3000 fte aspiranten die nog na de uitbreiding met de middelen uit de motie Hermans in de formatieve operationele sterkte van de eenheden worden meegeteld. Ik geef daar graag een korte toelichting bij.

Sinds 2009 maken aspiranten onderdeel uit van de operationele sterkte. Destijds is besloten om aspiranten volledig mee te tellen om een betere koppeling te maken tussen fte's en het budget. Ik heb meermaals met uw Kamer gewisseld dat het meetellen van de aspiranten in de operationele sterkte van de eenheden ook nadelen heeft. Daarom heeft het kabinet, zoals toegelicht per brief van 15 juni 2018, besloten een deel van de aspiranten formatief te plaatsen bij het Politiedienstencentrum (PDC). Dit aantal bereikt in 2022 1.066 fte. In het position paper politie is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om bij toekomstige uitbreidingen van de operationele formatie ook (een deel van) wederom formatieplaatsen uit de eenheden in te wisselen voor formatieplaatsen voor opgeleide medewerkers en gelijktijdig de formatieplaatsen voor aspiranten te verplaatsen naar het PDC. De eerstvolgende formatieuitbreiding waarmee deze exercitie verder wordt gebracht, is de uitbreiding met 700 fte vanuit de motie Hermans.

In onderstaande tabel wordt de gerealiseerde en te verwachten ontwikkeling van het aantal aspiranten in de formatie van 2018 (voor start overheveling), 2022 (nu) en 2026/2027 (de formatie-uitbreidingen met de middelen uit de motie Hermans). Let wel, de tabellen onder Toezegging 1.5 geven de bezetting van het aantal aspiranten weer, die wel bij de eenheden en niet bij het PDC zitten.

Aspiranten in formatie OS (in fte's)

	2018	2022	2026	2027
Eenheden	4.642	3.613	3.243	2.873
PDC		1.066	1.457	1.827
Nat. Politie	4.642	4.679	4.699	4.699

Het benodigde aantal aspiranten verschilt van moment tot moment en van eenheid tot eenheid. Op dit moment zijn er relatief veel aspiranten, omdat de politie veel operationele medewerkers moet vervangen en een uitbreiding moet realiseren. De politie kan deze aspiranten op dit moment allemaal betalen. Gegarandeerd moet worden dat de politie ook in de toekomst altijd over genoeg aspiranten kan beschikken om te voorzien in de steeds fluctuerende vervangings- en uitbreidingsvraag. Dit vraagt om stabiele financiering en meer flexibiliteit in de begroting. Ik zal het komende jaar verkennen welke wijzigingen daartoe nodig en mogelijk zijn in de systematiek van de politiebegroting; hierbij zal ik ook de bekostiging van de Politieacademie betrekken. Het voorgaande raakt ook aan het Besluit verdeling sterkte en middelen politie.

1.4 Toezegging - Evaluatie woonopstand Rotterdam

Bij de behandeling van de begroting van mijn ministerie op 25 november 2021 heb ik u toegezegd om de evaluatie van de woonopstand bij de driehoek van Rotterdam op te vragen zodat ik die met uw Kamer kan delen. De evaluatiebrief

van de burgemeester van Rotterdam aan de gemeenteraad is bijgevoegd, in bijlage 4.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

1.5 Toezegging - Overzicht politiecapaciteit & motie Den Haan over een plan van aanpak voor de capaciteitsproblemen bij de politie

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Ontwikkeling operationele capaciteit

De operationele politiecapaciteit bestaat uit beroepskrachten. Politievrijwilligers vormen een aparte groep. In onderstaande tabellen zijn realisatiecijfers op eenheidsniveau uitgesplitst naar operationele functies (tabel 1) en aspiranten (tabel 2).

In tabel 1 is te zien dat de operationele bezetting exclusief aspiranten ultimo december 2021 landelijk met 15 fte is gestegen ten opzichte van 31 december 2020. Dat is het resultaat van de zij-instroom (+1.178 fte), de instroom van afgestudeerde aspiranten uit de opleiding (+1.708 fte), verminderd met het saldo van opgeleid personeel dat doorstroomt van een operationele naar een niet operationele functie en vice-versa (-277 fte), uitstromend personeel (-2.541 fte) en werktijdverkorting (-54 fte). Zoals ook in het vorig halfjaarbericht gemeld, zijn deze cijfers met name het gevolg van de omvangrijke vervangings- en uitbreidingsopgave waar de politie momenteel voor staat.

Tegelijkertijd zien we in tabel 2 dat de bezetting van aspiranten in 2021 is gestegen met 327 fte. Er begonnen 2.148 fte (incl. interne doorstroom 2.267fte) aspiranten aan de basispolitieopleiding. Dat is 1.257 fte meer dan in 2020. Ten opzichte van de verwachte instroom, deze was geraamd op 2.388 aspiranten, is dat een verschil van 240 aspiranten. De verwachte uitval was in 2021 geraamd op 278 aspiranten. Uiteindelijk zijn in 2021 236 aspiranten uitgevallen. Er zijn 42 aspiranten minder uitgevallen dan was verwacht. Voor de verwachte instroom- en uitvalcijfers bij de Politieacademie voor de periode 2022 tot en met 2026 verwijst ik naar tabel 4. Het aantal zij-instromers dat in 2021 gestart is bij de politie is 1.178 fte. Dat is 120 fte meer dan geprognosticeerd.

Daarnaast zien we een totaal van 1.712 fte bij afgestudeerden en uitgaande doorstroom, waarvan 3 fte doorstroomden naar een niet operationele functie. Daarnaast werden 8 fte gewonnen met werktijdaanpassing.

TABEL 1: OPERATIONELE STERKTE (EXCL. ASP) in Fte's								
Eenheid	31-12-2020	Zij-instroom	Afgestudeerd. + instroom in oper. functie	Doorstroom Overig	Uitstroom	Werktijd- effect	Saldo	31-12-2021
Noord-Nederland	3.794	116	108	5	-201	-1	27	3.820
Oost-Nederland	6.355	116	206	-18	-358	-7	-62	6.293
Midden-Nederland	4.148	137	207	-65	-201	-10	68	4.216
Noord-Holland	3.135	73	89	-61	-176	-8	-83	3.052
Amsterdam	4.716	118	183	-50	-206	-2	43	4.758
Den Haag	5.465	148	253	-90	-287	-6	18	5.483
Rotterdam	5.151	138	274	-49	-308	-9	47	5.198
Zeeland-West-Brabant	3.098	66	135	12	-179	-1	32	3.130
Oost-Brabant	2.799	62	100	-41	-179	-5	-62	2.737
Limburg	2.594	48	95	7	-186	-3	-40	2.554
Landelijke Eenheid	4.742	149	59	48	-249	-4	3	4.745
Staf (Korpsleiding)	81	7	0	15	-3	0	20	101
Politiedienstencentrum	58	0	0	1	-5	0	-4	54
ODPA	31	0	0	8	-1	0	7	38
LMS / RST	7	0	0	2	-1	0	1	9
Totaal	46.174	1.178	1.708	-277	-2.541	-54	15	46.189

Eenheid	31-12-2020	Instroom in opleiding	Inkomende doorstroom	Afgestudeerd. + uitgaande doorstroom	Uitval	Werktijd-effect	Saldo	31-12-2021
Noord-Nederland	166	94	3	-108	-7	0	-18	148
Oost-Nederland	610	229	18	-208	-42	1	-2	608
Midden-Nederland	502	276	12	-202	-19	1	67	569
Noord-Holland	306	153	9	-90	-22	0	51	357
Amsterdam	498	287	12	-185	-33	1	82	581
Den Haag	614	346	31	-251	-25	2	103	717
Rotterdam	765	277	12	-279	-41	0	-31	735
Zeeland-West-Brabant	307	136	9	-134	-16	1	-4	303
Oost-Brabant	265	130	9	-100	-18	1	22	287
Limburg	243	168	5	-96	-12	0	65	308
Landelijke Eenheid	178	49	3	-60	-1	-0	-10	169
Staf (Korpsleiding)	0	0	0	0	0	0	0	0
Politiedienstencentrum	0	4	-4	0	0	0	0	0
ODPA	0	0	0	0	0	0	0	0
LMS / RST	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	4.454	2.148	119	-1.712	-236	8	327	4.781

Instroom: Zij-instroom (op de PA), geplaatst bij eenheid

Doorstroom (in): * van OS/NOS naar aspirant
* van aspirant naar aspirant (andere eenheid)

Doorstroom (uit): * van aspirant naar OS/NOS (opleiding afgerond)
* van aspirant naar aspirant (andere eenheid)

Uitstroom: gestopt met opleiding (uitval), organisatie verlaten

Werktijdeffect: * aanpassing arbeidsomvang

De realisatiecijfers over 2021 plaats ik naast de meest actuele jaarprognose voor het gehele jaar 2021 en de jaren 2022-2026. Politie maakt geen maand- of halfjaarprognoses, onder meer omdat de personeelsstromen niet lineair verlopen gedurende het jaar. Wel bespreekt de korpsleiding de personeelsstromen viermaandelijks met de eenheden. Indien er sprake is van specifieke problematiek, worden in deze gesprekken besluiten genomen over maatregelen in individuele eenheden. De onderstaande vergelijking van de realisatiecijfers en de jaarprognose geeft een indicatief beeld van de ontwikkeling van de bezetting ten opzichte van de prognose. Een definitief beeld van de realisatie ten opzichte van de prognose wordt inzichtelijk in het jaarverslag.

Het korps heeft de afgelopen jaren een forse groei van de formatie doorgemaakt, van een operationele formatie van 49.803 fte in 2016 naar 51.728 eind 2021. De totale operationele bezetting valt lager uit dan de formatie, doordat het opleiden van grote aantallen nieuwe medewerkers voor de uitbreiding van de bezetting en de vervanging van vertrekkend personeel tijd kost. Deze groeit nog door tot 2026 en zal dan 52.254 bedragen. Dit is nog exclusief de 700 fte uit de motie Hermans. Inzoomend op de uitstroom is in tabel 3 te zien we 1.701 fte voorziene uitstroom (tegenover 1.624 geprognosticeerd) en 840 fte onvoorziene uitstroom (tegenover 804 geprognosticeerd).

De politie verwacht dat de operationele bezetting en formatie in 2024-2025 weer in balans komen. Ik onderstreep dat deze verwachting is gebaseerd op de meest actuele personeelsprognose. Momenteel is er een nieuwe meerjarige personeelsprognose in ontwikkeling ter onderbouwing van de meerjarige begroting en beheersplan 2023-2027 waarin recente arbeidsmarktontwikkelingen ook bekeken worden. Indien blijkt dat het beeld op basis van de nieuwe prognose significant afwijkt van onderstaande tabel, dan kom ik hier bij uw Kamer op terug.

Tabel 3: Prognose operationele bezetting exclusief aspiranten in fte							
	Realisatie 2021	Prognose 2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bezetting OS aanvang boekjaar</i>	46.174	46.174	46.279	46.230	46.883	47.488	48.263
Instroom uit opleiding	1.708	1.786	1.517	2.185	2.261	2.087	1.840
Zijinstroom	1.178	1.058	960	878	799	1.098	1.154
Werktijdwijziging	-54	-58	-63	-62	-63	-70	-70
Doorstroom NOS -> OS	139	109	99	80	71	60	51
Doorstroom OS -> NOS	-316	-363	-258	-211	-169	-126	-97
Doorstroom naar opleiding	-99	0	0	0	0	0	0
Voorziene uitstroom	-1.701	-1.624	-1.487	-1.425	-1.487	-1.457	-1.183
Onvoorziene uitstroom	-840	-804	-816	-792	-807	-818	-804
<i>Bezetting OS einde boekjaar</i>	46.189	46.279	46.230	46.883	47.488	48.263	49.153

Tabel 4: Prognose bezetting aspiranten in fte							
	Realisatie 2021	Prognose 2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bezetting ASP aanvang boekjaar</i>	4.454	4.454	4.778	5.496	5.367	4.860	4.057
Instroom in opleiding	2.148	2.388	2.501	2.401	2.101	1.601	1.301
Inkomende doorstroom	119	0	0	0	0	0	0
Werktijdwijziging	8	0	0	0	0	0	0
Uitval	-236	-278	-266	-345	-347	-318	-264
Uitstroom uit opleiding	-1.712	-1.786	-1.517	-2.185	-2.261	-2.087	-1.840
<i>Bezetting ASP einde boekjaar</i>	4.781	4.778	5.496	5.367	4.860	4.057	3.254

Tabel 5: Prognose totale operationele bezetting in fte							
	Realisatie 2021	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Bezetting aanvang boekjaar	50.628	50.628	51.057	51.727	52.251	52.348	52.319
Bezetting einde boekjaar	50.970	51.057	51.727	52.251	52.348	52.319	52.407

In de bijlage *Kerncijfers Politie bij dit halfjaarbericht* vindt u informatie over de ontwikkeling van de operationele bezetting, de verdeling naar werksoorten en de GGP

Plan van Aanpak Politiecapaciteit (Motie Den Haan)

Tijdens de begrotingsbehandeling van mijn ministerie in november jl. hebben de leden Den Haan, Kathmann, Azarkan en Omtzigt een motie ingediend waarin de regering wordt verzocht om te komen met een plan van aanpak om de capaciteitsproblemen bij de politie op te lossen en uw Kamer daarover te informeren. Mijn ministerie en het korps hebben de afgelopen jaren zowel landelijk, regionaal als lokaal allerhande maatregelen/initiatieven genomen om het capaciteitsvraagstuk aan te pakken.

Eén van de belangrijkste maatregelen in dit verband is het uitbreiden van de formatie. Zoals bij uw Kamer bekend heeft het kabinet Rutte III gezorgd voor een uitbreiding van de formatie met 2400 fte, die momenteel in achtereenvolgende cohorten worden opgeleid. Deze aspiranten komen bovenop de aspiranten die worden opgeleid voor de vervangingsvraag, die momenteel extra groot is vanwege een piek in de leeftijdsgebonden uitstroom. Vanuit de motie Hermans komen daar nog eens 700 fte bij, die vanaf 2024 zullen worden opgeleid, mede ingegeven door het absorptievermogen van de Politieacademie.

Een andere belangrijke maatregel is het inkorten van de basispolitieopleiding (niveau 4) van 3 naar 2 jaar. Dit laatste is mogelijk door het onderwijs op een andere manier te organiseren, alsmede door intensiever gebruik te maken van

digitale leermiddelen⁷, waardoor politiemensen een jaar eerder als volledig opgeleide beroepskracht ingezet kunnen worden voor de uitvoering van de politietaak.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Verder zijn in opdracht van de korpschef landelijke maatregelen afgekondigd om de rooster- en werkdruk binnen de gebiedsgebonden politie te verlichten. Voorbeelden van maatregelen met effect op de korte termijn zijn: solidariteitsdiensten door collega's van buiten de gebiedsgebonden politiezorg; werkzaamheden van de basisteams die opgepakt worden door andere onderdelen zoals de regionale servicecentra (RSC's) en de Dienst Infra; teamoverschrijdend plannen; breder opleiden van (niveau 2-opgeleide) assistenten naar de functie van medewerker GGP om hen daarmee breder inzetbaar te maken voor de basisteams. Daarnaast zijn er nog maatregelen getroffen die naar verwachting op de middellange of lange termijn effect zullen sorteren. Hierover bent u uitgebreid geïnformeerd in het halfjaarbericht van december 2021.⁸ De landelijke maatregelen zijn bottom-up tot stand gekomen, via een proces waarin vanuit alle eenheden en portefeuilles is meegedacht en een groot beroep is gedaan op de creativiteit en inventiviteit van eenieder. Het is nu zaak dat de energie wordt gericht op het uitvoeren en waar nodig het verder uitwerken van al deze maatregelen en initiatieven. Bij het nemen van maatregelen ligt het zwaartepunt in de eenheden, zodat steeds die maatregelen worden getroffen die het best passen bij de lokale situatie en problematiek.

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Capaciteitsmanagement lost capaciteitsproblemen niet op, maar helpt wel om vraag en aanbod beter in kaart te brengen. De korpschef werkt daarom continu aan de professionalisering van het capaciteitsmanagement. Bij de politie is momenteel de Basisvoorziening Capaciteitsmanagement (BVCM) in gebruik als rooster-applicatie. Dit systeem is verouderd. Er loopt momenteel een gunningstraject om een nieuw systeem aan te schaffen. Het streven is om dit systeem halverwege 2023 operationeel te hebben. Een nieuw – modern – capaciteitsmanagementsysteem stelt de politie in staat om eenduidig vraag naar politiecapaciteit en het aanbod ervan in kaart te brengen. Het systeem zal ook het proces van tactisch capaciteitsmanagement ondersteunen. Om de organisatie voor te bereiden op de komst van dit systeem en dit ten volle te kunnen benutten is momenteel het programma CM 3.0 actief. In dit programma worden de lijnen van proces (tactisch CM), systeem en gedrag samengebracht om zo toe te werken naar een constant lerende organisatie ten aanzien van capaciteitsmanagement. Uiteindelijk draait de inzet van politiecapaciteit om keuzes. Op de diverse niveaus (regionaal/landelijk) in de organisatie zijn CM-tafels ingericht. Binnen deze overlegstructuur overleggen leidinggevendenden, daarbij geadviseerd door medewerkers van de afdelingen Planning & Capaciteitsmanagement, over de uitdagingen bij het in balans brengen van vraag en aanbod. Dit draagt bij aan een transparanter keuzeprocess. Hierdoor kunnen politiechefs en teamchefs zo goed mogelijk onderbouwd een advies voorleggen aan het lokale gezag voor de keuzes die zij moeten maken. Het lokaal gezag zal altijd keuzes moeten maken voor de inzet van politiecapaciteit. In tijden van onderbezetting zullen die keuzes echter scherper zijn dan anders.

In reactie op de Motie Den Haan heb ik op een rij gezet wat zowel het vorige als het huidige kabinet en de korpschef doen om de capaciteitsproblematiek bij de

⁷ Kamerstukken II, 2021-2022, 29 628 nr. 1051.

⁸ Kamerstukken II 2021-2022, 29628 nr. 1053.

politie aan te pakken voor de komende 3 jaar. In 2024-2025 zal de formatie en bezetting in het merendeel van de eenheden naar verwachting weer in balans zijn. Met de reeds getroffen maatregelen, waarvan ik enkele in deze reactie onder uw aandacht breng, zit de politie aan het maximaal haalbare qua absorptievermogen, spankracht en implementatievermogen.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

1.6 & 1.7 Toezeggingen inzake Stelsel beroepsgelateerd letsel en de afwikkeling van de restschadezaken

Ik acht het van groot belang dat politiemedewerkers die als gevolg van hun werk te maken hebben met letsel gehoord en geholpen worden. Dit geldt in het bijzonder voor (voormalig) agenten die kampen met PTSS. Daarom wordt in nauwe afstemming met de politie, de vakorganisaties en de Centrale Ondernemingsraad van de politie hard gewerkt aan de realisatie van een nieuw stelsel beroepsgelateerd letsel. In het nieuwe stelsel ligt de nadruk meer op preventie en de zorg en begeleiding die nodig zijn voor herstel en re-integratie. In navolging op de Kamerbrieven van 23 april 2020⁹, 14 oktober 2020¹⁰, 18 december 2020¹¹, 12 maart 2021¹², het halfjaarbericht van 4 juni 2021¹³, en de meest recente brieven van 29 juni 2021¹⁴ en 19 november 2021¹⁵, informeer ik uw Kamer over de actuele stand van zaken en vervolgstappen rondom de invoering van het stelsel en de afwikkeling van lopende restschadezaken. Daarnaast heb ik u in het Commissiedebat van 11 mei 2022 toegezegd om u te informeren over de opvolging van het eerste advies van de Commissie van Advies Restschade Afwikkeling Politie.¹⁶

In de Kamerbrief van 23 april 2020 is aangegeven dat de schadevergoeding gebaseerd zal worden op de normen uit het civiel recht. De doorvertaling van het civiele recht naar de publiekrechtelijke rechtspositie vereist nauwkeurigheid en zorgvuldigheid ten bate van de zorg voor de politiemedewerker. De uitwerking hiervan heeft langer geduurd dan in eerste instantie werd verwacht. Recent is echter tussen de werkgever, vakorganisaties en de COR overeenstemming bereikt over de hoofdlijnen van schadevaststelling- en afwikkeling. Hiervoor is door de betrokken partijen constructief en intensief samengewerkt. Parallel aan de besluitvorming door de sociale partners over het totale stelsel, naar verwachting in juli 2022, wordt de regelgeving uitgewerkt en de uitvoering voorbereid. Gezien het belang van een goede uitvoering van het nieuwe stelsel is met de politievakorganisaties afgesproken dat zij en de Centrale Ondernemingsraad de voorbereidingen nauwgezet zullen volgen.

Stand van zaken lopende restschadezaken

Zoals ook in mijn vorige brief gemeld, worden lopende (restschade)zaken op dit moment afgedaan conform de richtlijn van de politie. De contouren van het nieuwe stelsel vormen hierbij het uitgangspunt. De politie heeft 216 lopende dossiers in behandeling genomen. Daarvan zijn inmiddels 137 dossiers afgerond. In 132 van de 137 gevallen is overeenstemming bereikt over een minnelijke schikking. Met vijf betrokkenen is geen overeenstemming bereikt over de

⁹ Kamerstukken II, 2019-2020, 29 628, nr. 945

¹⁰ Kamerstukken II, 2020-2021, 29 628, nr. 983

¹¹ Kamerstukken II, 2020-2021, 29 628, nr. 993

¹² Kamerstukken II, 2020-2021, 29 628, nr. 1008

¹³ Kamerstukken II, 2020-2021, 29 628, nr. 1015

¹⁴ Kamerstukken II, 2021-2022, 29 628, nr. 1031

¹⁵ Kamerstukken II, 2021-2022, 29 628, nr. 1051

¹⁶ Kamerstukken II, 2021-2022, 29 628, nr. 1094

minnelijke schikking. 48 restschadezaken zijn van de lijst afgevoerd om diverse redenen. Momenteel zijn nog 31 dossiers in behandeling.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Advies Commissie van Advies Restschade Afwikkeling Politie

In juli 2021 is een Commissie van Advies Restschade Afwikkeling Politie (CARAP) samengesteld.¹⁷ Betrokkenen kunnen zich wenden tot deze commissie als zij met de werkgever geen overeenstemming hebben bereikt over het voorstel voor de afwikkeling van hun lopende (restschade) zaak. Hierbij kan het ook gaan over zaken waarin reeds uitgekeerd smartengeld in het voorstel is betrokken. Sinds november 2021 neemt deze commissie zaken in behandeling. Tot op heden hebben zeven betrokkenen zich tot de commissie gewend. In drie zaken heeft de commissie inmiddels advies uitgebracht.

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Eén van deze adviezen is onder mijn aandacht gebracht door een lid van uw Kamer. Hierin merkt de commissie op dat juridisch gezien uitgekeerd smartengeld niet eenzijdig mag worden verrekend bij de afhandeling van de restschade. Dat is slechts anders indien de betrokkene daarmee instemt. In de onderbouwing van dit advies verwijst de commissie naar een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB), waar door werkgever een zaak was aangespannen om stapeling van aanspraken te voorkomen. In die uitspraak van de CRvB is opgenomen dat het smartengeld juridisch gezien niet mag worden verrekend met een materiële schadevergoeding. De CRvB merkt op dat het smartengeld destijds formeel is uitgekeerd onder de noemer van immateriële schadevergoeding en zou daarom in een juridische procedure niet mogen worden verrekend.

De commissie geeft aan dat verrekening wel is toegestaan, mits de betrokkene hiermee instemt. In vrijwel alle lopende, inmiddels afgeronde dossiers is dit gebeurd en is het voorstel van de werkgever geaccepteerd. De gesprekken die plaatsvinden op basis van de richtlijn zijn altijd vrijwillig en een alternatief voor een juridische procedure. Dit geldt ook voor het uiteindelijke aanbod tot schadevergoeding van de werkgever. Daarbij blijft een juridische procedure ook altijd een optie.

In haar advies doet de commissie nu een algemene uitspraak over het al dan niet toestaan van verrekening van smartengeld. In dit advies wordt niet beoordeeld of, in het individuele geval waarvoor betrokkene zich tot de paritaire commissie gewend heeft, het specifieke voorstel voor de minnelijke schikking dat aan betrokkene was meegedeeld alles overwegend redelijk en billijk was. Of dat er sprake is van omstandigheden die voor deze casus afwijking van de interne richtlijn rechtvaardigen. Om hier alsnog een onafhankelijk oordeel over te verkrijgen is de paritaire commissie gevraagd om hier aanvullend advies over te geven. Tevens heb ik de paritaire commissie verzocht om in de zaken die zij in behandeling heeft voorstellen te doen om alsnog te komen tot een minnelijke schikking, indien zij hiertoe mogelijkheden zien bij beide partijen.

1.8 Toezegging – Uitkomsten rapport Beke

In het CD politie van 11 mei jl. heb ik naar aanleiding van vragen van de heer Azarkan toegezegd bij de politie te informeren over hoe de politie omgaat met de uitkomsten en aanbevelingen uit het in opdracht van de korpschef uitgevoerde onderzoek van Bureau Beke. In dat onderzoek zijn 50 fatale incidenten waar de

¹⁷ Kamerstukken II, 2021-2022, 29 628, nr. 1045.

politie bij betrokken was onderzocht. In 84% van de onderzochte zaken was sprake van een vorm van verward gedrag. Dit zijn uitkomsten die mij en de politie raken. Zoals de heer Azarkan ook aangaf was er in deze 50 zaken een oververtegenwoordiging van personen met een niet-westerse achtergrond. Er is echter geen primaire relatie van etnische achtergrond en fatale afloop onderzocht of gebleken.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

De politie oriënteert zich nu op de onderzoeksresultaten. In algemene zin geldt dat de politie continu het opleidingsaanbod beziet of het nog aansluit bij de vragen en behoeften. In dat kader wordt ook bekeken of het bijvoorbeeld wenselijk is om nadere stappen te zetten om de deskundigheid van politieagenten ten aanzien van de samenwerking met het sociaal domein te bevorderen en of daarop het opleidingsaanbod van de politie zou moeten worden aangepast. In het kader van de uitwerking van het coalitieakkoord wordt hierop onder het onderdeel Preventie nader ingegaan.

Het is op dit moment nog onbekend of er een vervolgonderzoek wordt gestart. Dat wordt nog bekeken; het is niet uitgesloten maar er moet goed worden bekeken wat we kunnen doen met deze data zodat de politie er ook echt mee verder kan. Ik zal u zodra dat mogelijk is hier verder over informeren.

1.9 Toezegging – Duiding cijfers & monitoring Zeden

In het Commissiedebat politie van 11 mei heb ik uw Kamer toegezegd uw Kamer te informeren over het monitoren inclusief het duiden van het aantal meldingen van zedenzaken.

Wat zijn zedenincidenten precies?

Geregistreerde zedenincidenten zijn niet allemaal strafbare feiten want niet elke vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag is strafbaar en zedenincidenten bestaan niet alleen uit meldingen van burgers. Situaties zoals een wijkagent die in de wijk een bezoek brengt aan een veroordeelde zedendelinquent of de uniformdienst die een bekende schennispleger in een afgelegen gebied aantreft worden ook vastgelegd en als incident geregistreerd door de politie. Dit verklaart waarom lang niet alle geregistreerde zedenincidenten (zoals bovengenoemde situaties en meldingen) resulteren in een informatief gesprek.

De zedenpolitie onderneemt waar nodig wel actie. Zoals een gesprek met een melder over een verontrustende situatie (bijv. in een school of instelling), doorverwijzing naar de hulpverlening, overleg met de wijkagent of een onderzoek naar een verdachte situatie. Tevens wordt de informatie vastgelegd zodat deze informatie wellicht op een later moment gebruikt kan worden door de politie. Daarnaast wordt iedere melding met een verdenking van een zedenmisdrijf waarop geen informatief gesprek volgt, getoetst op de noodzaak van een ambtshalve opsporingsonderzoek. De leiding van het Team Zeden stuurt op de toetsing van dit soort meldingen in overleg met de Zedenofficier van Justitie van het Openbaar Ministerie.

Hoe worden slachtoffers betrokken in het proces?

De slachtoffers van een vermoedelijk strafbaar feit worden op basis van hun behoeften passend geïnformeerd over een eventueel strafrechtelijk traject en ook over de mogelijkheden van hulpverlening, herstelrecht (bemiddeling/mediation), slachtofferrechten en over juridische bijstand.

Dit gebeurt bijvoorbeeld in een informatief gesprek. Het kan ook op andere contactmomenten met het slachtoffer plaatsvinden. Passende opvolging aanbieden aan het slachtoffers van zedenmisdrijven is belangrijk. De slachtoffers

kunnen naast of in plaats van een aangifte geholpen worden door andere organisaties om de juiste hulp te ontvangen. De slachtoffers beslissen zelf over het doen van aangifte. Het slachtoffer mag direct beslissen of gebruik maken van bedenktijd. Elke aangifte wordt met een plan van aanpak zeden aan de Officier van Justitie voorgelegd. De politie rondt geen zaak af zonder dat dit met de zedenofficier van Justitie van het Openbaar Ministerie is overlegd.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Wat gebeurt er na een informatief gesprek?

Als een slachtoffer na een informatief gesprek besluit geen aangifte te doen vraagt de politie naar de reden van dit besluit en legt dit vast in het politieregistratiesysteem. Vervolgens wordt door de leiding van het Team Zeden en de zedenofficier van justitie van het Openbaar Ministerie afgewogen of ambtshalve onderzoek mogelijk en noodzakelijk is.

Duiding van de cijfers

De politie registreerde in de periode 2019-2020 gemiddeld ruim 12.000 zedenincidenten en in 2021 12.900. Het gaat om aanranding, verkrachting, incest, ontucht met minderjarigen, grooming en daarnaast incidenten die als "overige zedenmelding" worden geregistreerd. Dit is exclusief kinderporno, openbare schennis en sexting. "Overige zedenmeldingen" zijn geen strafbare feiten, maar bestaan uit signalen, zorgen en adviezen. In het najaar van 2022 verwacht de politie halfjaarcijfers over 2022 te kunnen geven.

De zedenrecherche voerde in 2021 5.155 informatieve gesprekken. Dit gesprek wordt de slachtoffers aangeboden bij het vermoeden van een strafbaar feit. Ongeveer 60 % van de slachtoffers deed in 2021 na het informatieve gesprek aangifte. Dit resulteerde in 3.059 aangiften. In het najaar informeer ik uw Kamer over de halfjaarcijfers 2022. Ten opzichte van de eerste 4 maanden in 2021, is in de eerste 4 maanden van 2022 een flinke toename te zien van het aantal geregistreerde zedenincidenten namelijk ruim 1.300. Een deel van de melders in 2022 geeft aan door de uitzending van BOOS aangemoedigd te zijn om de politie te bellen. Sommige meldingen hebben jaren geleden plaatsgevonden.

Monitoring

Iedere maand ontvangen de teamchefs Zeden en het OM vanuit het Landelijk Programma Zeden Kinderpornografie Kinderseksuïcisme een overzicht met de resultaten, de doorlooptijden en de werkvoorraad. Deze overzichten worden onder meer in het Landelijk Overleg Zeden besproken. Ook worden de resultaten besproken tussen de teamchefs zeden van de eenheden en de coördinerend zedenofficier van de betreffende eenheid. De resultaten worden periodiek besproken met de portefeuillehouder. De eenheden zijn zelf verantwoordelijk voor de resultaten.

1.10 Toezegging Proco app & administratieve lasten

Mijn ambtsvoorganger heeft naar aanleiding van een vraag van de heer van Nispen tijdens het dertigledendebat over etnisch profileren van 9 september 2021 toegezegd om na te gaan of en in welke regio's het lokaal bevoegd gezag extra administratieve lasten heeft opgelegd aan agenten naast het gebruik van de Proco-app bij het uitvoeren van controles (bijv. extra formulier naast gebruik van de applicatie) en de bevindingen te rapporteren aan de Kamer. Navraag bij politie heeft geleerd dat het gebruik van extra formulieren, naast gebruik van bijvoorbeeld de Proco-app niet wordt herkend. De inzet van politie is om - waar mogelijk - administratieve lasten juist te verminderen. Hiermee doe ik deze toezegging gestand.

In hoofdstuk 2.7 ga ik verder in op het professioneel controleren en gebruik van de Proco-app.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

1.11 & 1.12 Toezegging Politievrijwilligers, motie Bisschop en motie Bikker

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

In het Commissiedebat Politie van 17 februari 2022 en 11 mei 2022 heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over politievrijwilligers: in-, zij en doorstroom. Naar aanleiding van de motie Bisschop, over een plan van aanpak voor het streven naar de norm van 10% politievrijwilligers voor eind 2027, worden de mogelijkheden voor behoud, verbreding en vergroting van de inzet van politievrijwilligers geschetst. In de komende maanden wordt dit plan van aanpak gemaakt.

Inzet politievrijwilligers

Politievrijwilligers werken samen met beroepscollega's aan de veiligheid van Nederland en zorgen voor aanvullende capaciteit, specialisme en ondersteuning binnen de politieorganisatie. Ze verrijken het politiewerk met hun specifieke kennis, kunde en ervaring en met de frisse blik waarmee ze naar de organisatie kijken. De politievrijwilligers maken geen onderdeel uit van de formatie en bezetting van de politieorganisatie. Politievrijwilligers mogen daarmee niet gezien worden als oplossing voor de capaciteitsproblematiek.

Politievrijwilligers zijn binnen de politie werkzaam op verschillende taken zowel in de operatie (voornamelijk in de GGP) als ook in de ondersteuning (bedrijfsvoering). De politievrijwilligers zijn zoveel mogelijk onder dezelfde rechtspositionele regelingen als beroepskrachten gebracht, waarbij de inzet is om hen zoveel mogelijk dezelfde bevoegdheden te geven. De politievrijwilligers worden ingezet op basis van drie verschillende soorten aanstellingen:

1. De executieve aanstelling als ambtenaar voor de uitvoering van de politietaak met generieke inzetbaarheid, met volledige opsporingsbevoegdheid (Generiek). Deze politievrijwilligers zijn werkzaam in de GGP/basisteams.
2. De executieve aanstelling als ambtenaar voor de uitvoering van de politietaak met specifieke inzetbaarheid (ESI). Met deze aanstelling zijn politievrijwilligers onder andere werkzaam binnen de forenische opsporing en intelligence.
3. De aanstelling als ambtenaar voor de uitvoering van administratieve, technische of andere taken voor de politie (ATH).

De politie telt op dit moment 2619 politievrijwilligers. Hiervan hebben 1244 politievrijwilligers een executieve aanstelling, 1325 een ATH aanstelling en 103 een ESI aanstelling.¹⁸

In-, uit- en doorstroom

In 2011 heeft de toenmalige minister van Veiligheid en Justitie voor politievrijwilligers de doelstelling van 5000 politievrijwilligers gesteld. Dit komt neer op 10% van de operationele beroepsmatige sterkte. De realisatie van deze afspraak staat onder druk. Op dit moment is de politie genoodzaakt om voorrang te geven aan het opleiden van beroepskrachten vanwege de onderbezetting in de basisteams. Politievrijwilligers zijn, in tegenstelling tot beroepskrachten, maar

¹⁸ Peildatum is 31-12-2021.

maximaal 576 uur per jaar inzetbaar. Gezien deze grote instroom van beroepsaspiranten in de nieuwe basispolitieopleiding wordt de capaciteit van de Politieacademie ten volle belast. Daarmee is in de politieorganisatie de absorptiecapaciteit van zowel de politieacademie voor het opleiden als de politieorganisatie voor begeleiding ten volle belast. Bovendien staat de begeleiding van de reeds aangestelde politievrijwilligers onder druk vanwege de onderbezetting in verschillende eenheden die de komende jaren nog zal aanhouden.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Op basis van de maximale beschikbare opleidingscapaciteit bij de Politieacademie hebben politie en Politieacademie afgesproken om in 2022 in totaal 168 politievrijwilligers op te leiden. Het gaat hierbij om 72 politievrijwilligers voor de doorstroomopleiding (van niveau 2 naar niveau 4) voor reeds aangestelde politievrijwilligers. Met deze doorstroomopleiding, die aansluit bij de nieuwe basispolitieopleiding voor beroepskrachten, zijn politievrijwilligers bredere inzetbaar. En 24 politievrijwilligers voor de deeltijdvariant van de nieuwe basispolitieopleiding en 72 politievrijwilligers voor de deeltijdvariant opleiding Politiemedewerker Specifieke Inzet, beiden voor nieuw in te stromen politievrijwilligers.

De geplande instroom in 2023 is 72 politievrijwilligers in de doorstroomopleiding voor reeds aangestelde politievrijwilligers en 96 nieuw te werven politievrijwilligers voor de deeltijdvariant opleiding Politiemedewerker Specifieke Inzet. In 2023 zijn er geen plekken gereserveerd voor nieuw in te stromen politievrijwilligers in de basispolitieopleiding, gezien de voorrang die aan de opleiding voor beroeps moet worden gegeven.

In 2021 zijn er in totaal 512 politievrijwilligers ingestroomd en 342 politievrijwilligers uitgestroomd. Hierdoor is het aantal politievrijwilligers ten opzichten van 2020 licht toegenomen. In 2021 zijn er 136 beroepskrachten doorgestroomd als politievrijwilliger.¹⁹

Behoud, vergroten en verbreden inzet politievrijwilligers

Door de beperkte opleidingsmogelijkheden bij de Politieacademie in de komende jaren en de vergrijzing onder politievrijwilligers zal, met een ongewijzigd beleid ten aanzien van de inzet van politievrijwilligers, de afgesproken groei niet gerealiseerd kunnen worden. Wel kan hiernaar worden gestreefd. Hierom wordt, mede in navolging van Motie Bisschop om te streven naar de 10% norm, bekeken welke mogelijkheden er zijn om de instroom en inzet van politievrijwilligers te borgen, te vergroten en te verbreden. Hiervoor wordt in overleg met de Landelijke Organisatie van Politievrijwilligers (LOPV) een plan van aanpak gemaakt waarbij de motie Bikker, over 0,6 miljoen vrijmaken voor initieel onderwijs van executieve politievrijwilligers, wordt betrokken. De volgende opties worden onderzocht en/of uitgewerkt:

Behoud en vergroten inzet politievrijwilligers:

- Bevorderen doorstroomopleiding voor politievrijwilligers: Om de inzet van de huidige politievrijwilligers uit te bereiden en voor behoud van het huidige bestand is het van belang dat politievrijwilligers de mogelijkheid krijgen om de doorstroomopleiding te volgen. Met deze doorstroomopleiding worden politievrijwilligers opgeleid naar het niveau van de nieuwe

¹⁹ Peildatum is 31-12-2021.

basispolitieopleiding, waardoor zij breder inzetbaar zijn en gemakkelijker kunnen overstappen naar beroeps. De Politieacademie verzorgt dit onderwijs met externe docenten.

- Extra inzet van politievrijwilligers: In het arbeidsvoorwaardenakkoord sector Politie 2022-2024 is afgesproken om tot een tijdelijke regeling te komen die op een eenvoudiger wijze extra inzet van politievrijwilligers op reguliere taken mogelijk maakt. Deze afspraak wordt in overleg met de politie en de politievakorganisaties verder uitgewerkt en hiervoor is aanpassing van regelgeving nodig.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Vergroten van de instroom politievrijwilligers:

- Vergroten van de instroom van ESI politievrijwilligers: Politievrijwilligers met een specialistische expertise, zoals forenische opsporing en intelligence, worden met de opleiding Politiemedewerker Specifieke Inzet in korte tijd voorbereid op specifieke inzetbaarheid. Deze opleiding wordt extern ingekocht, waardoor de belasting van de Politieacademie gering is. Inzetten op het vergroten van de instroom van ESI politievrijwilligers levert in korte tijd (ongeveer 6 maanden) extra gespecialiseerde politievrijwilligers op. Van belang is om deze instroom aan te laten sluiten bij de behoefte van de organisatie en dit dient, naast de haalbaarheid, onderzocht te worden.
- Politievrijwilligers met ATH boa aanstelling: Op dit moment is het niet mogelijk om politievrijwilligers aan te stellen als ATH boa in tegenstelling tot beroeps. In de politieorganisatie bestaat de wens en de mogelijkheid om politievrijwilligers in te zetten op taken waarvoor een ATH boa aanstelling voldoende is. Verkend wordt of aanpassing van regelgeving mogelijk is. De ATH boa-opleiding voor beroepskrachten wordt, net als de ESI opleiding, extern aangeboden. Mocht de ATH-boa aanstelling voor politievrijwilligers mogelijk worden, kan in het onderwijs aangesloten worden bij deze ATH boa-opleiding.
- Inzet op werving van uitgestroomde beroepskrachten: Politiemedewerkers die buiten de politieorganisatie hun loopbaan voortzetten en gepensioneerde politiemedewerkers die breed opgeleid zijn, kunnen op vele verschillende taken en werkzaamheden worden ingezet. De politie blijft investeren in campagnes om deze doelgroep te werven als politievrijwilligers.

Van politievrijwilliger naar beroeps

In het arbeidsvoorwaardenakkoord sector Politie 2018-2020 is de afspraak gemaakt om de toegang tot interne vacatures voor politievrijwilligers te verbeteren. Zij worden als interne kandidaten gezien als er bij het beroepspersoneel geen geschikte kandidaat wordt gevonden. In 2021 stroomden 44 politievrijwilligers door naar beroeps.

Sinds 1 januari 2021 is het voor politievrijwilligers mogelijk in tijdelijke executieve dienst aangesteld te worden als beroepskracht. Hiervoor moeten de politievrijwilligers beschikken over het vereiste diploma (N3-N4). De mogelijkheden worden bekeken om ook politievrijwilligers met een politiediploma N2 als tijdelijke beroepskrachten aan te stellen, waarbij hun takenpakken onveranderd blijft. De politievrijwilligers die meer willen werken, dan het maximaal aantal uren dat een vrijwilliger mag worden ingezet, komen hiervoor in aanmerking. Deze doorstroombmogelijkheid naar beroepskracht dient nog te worden bekrachtigd in het overleg met de politievakorganisaties.

2. Aanvullende zaken

2.1 Gewelddsmiddelen politie

Politiehonden

De inzet van de politiehond is nog altijd onmisbaar binnen het politiewerk vanwege de unieke kwaliteiten van de hond. Politiehonden worden op basis van deze kwaliteiten in de dagelijkse praktijk grofweg op drie manieren ingezet: als gewelddsmiddel (veelal werkt de hond al de-escalierend), als detectiemiddel en in de rechercheondersteuning.

Recent is binnen de politie een visie vastgesteld om te komen tot verdere professionalisering en uniformering van het gehele taakveld politiehonden. Dierenwelzijn, veiligheid voor burgers, het verhogen van heterdaadkracht en behouden van legitimiteit voor de inzet zijn hierin belangrijke uitgangspunten. Zo wordt er met en bij de Politieacademie een landelijke opleiding ontwikkeld voor hondengeleiders en instructeurs. Daarnaast is een landelijke vaste structuur opgesteld voor opleiden, oefenen, trainen en ontwikkelen.

Mijn ambtsvoorganger heeft eerder – naar aanleiding van de vragen van de leden Recourt (PvdA), Dittrich (D66) en Baay-Timmerman (50PLUS)- aandacht gevraagd voor het inzetten van de politiehond in de nek en het gezicht.²⁰ Bij de opleiding en training wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de juiste manier van inzet van de hond ten behoeve van gewelddsmiddel of, indien noodzakelijk, als gewelddsmiddel en welke impact dat heeft op de omgeving. Verder wordt het toezicht op de kwaliteit van de opleidingen en toetsing opnieuw ingericht. Waarbij ook externe deskundigen worden ingezet en toetsers van buiten de politie ten behoeve van betere en meer onafhankelijke toetsing.

In bovengenoemde visie hanteert de politie een gewijzigd uitgangspunt voor de surveillancehond waarbij de nadruk meer op de speurkwaliteiten komt te liggen en minder op kwaliteiten als gewelddsmiddel. De aankoop van de honden vindt plaats via landelijke kaders en is gericht op landelijke benodigde volumes. Voorheen vond de aankoop op regionaal niveau plaats en waren de landelijke kaders minder duidelijk.

Afwegingskader gebruik elektronische dressuurmiddelen

Ter bevordering van dierenwelzijn is, bij de wijziging van de Wet Dieren die op 1 januari 2022 is ingegaan,²¹ het gebruik van elektronische middelen voor het trainen van honden verboden. Het uitgangspunt van deze wijziging onderschrijft ik. Het verbod op deze korte termijn levert bij de politie knelpunten op waardoor de operatie in gevaar zou komen. Om het gebruik van die middelen bij hoge uitzondering, in individuele gevallen wel mogelijk te maken voor de inzet en training van politiehonden, is in de wet een uitzondering opgenomen. In de toelichting op het Besluit is opgenomen dat de overheidsdiensten er aan werken het gebruik van stroomstootapparatuur binnen 6 jaar te beëindigen.²²

Om er voor te zorgen dat tot die tijd deze middelen in uitzonderlijke gevallen zorgvuldig worden gebruikt, heeft de politie recent een afwegingskader opgesteld waarin is voorgeschreven welke stappen de instructeur moet doorlopen voordat een elektronisch middel wordt ingezet. Het gebruik wordt ook geregistreerd. Toezicht hierop is reeds ingericht en wordt in het kader van de Koers Politiehonden opnieuw ingericht. Ook in de opleiding en training van de

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum

20 juni 2022

Ons kenmerk

-

²⁰ Zie voor deze toezegging Handelingen I 2020/21, 32, 5.

²¹ Stb. 2021, 399.

²² Besluit houdende wijziging van het Besluit houders van dieren vanwege een aanpassing van het verbod op het gebruik van stroomstootapparatuur.

instructeurs wordt aandacht besteed aan het juiste gebruik van deze elektronische middelen en goede registratie daarvan.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar gezondheidseffecten Stroomstootwapen

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Op 30 januari 2020 heeft mijn ambtsvoorganger aan uw Kamer bericht dat bij de voorbereiding van de invoer van het stroomstootwapen, de opzet van het onafhankelijke wetenschappelijk onderzoek wordt betrokken.²³ In bijlage 2 van het halfjaarbericht politie van 5 november 2020, is nader ingegaan op de opzet van het onafhankelijke medisch wetenschappelijke onderzoek naar gezondheidseffecten van het stroomstootwapen.²⁴

Sinds 1 januari 2022 waarschuwt de politie in alle gevallen waarin daadwerkelijk stroom is afgegeven aan een doelpersoon, een Medisch Arrestanten Zorg (MAZ)-arts.

De situaties waarin medische data van personen aan wie stroom is afgegeven wordt verzameld zijn kortweg in te delen in twee categorieën. Het meest voorkomend is dat de persoon die stroom heeft ontvangen van een stroomstootwapen naar een politiebureau wordt gebracht, en een beoordeling krijgt van een Medische Arrestanten Zorg (MAZ)-arts. Sinds 15 maart jl. is deze medische data verzameling ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek door het onderzoeksteam van het NIVEL en de GGD van start gegaan.

De uitvoering hiervan blijkt in de praktijk complexer te zijn dan verwacht. In de eerste plaats speelt de hoge werkdruk bij de forensische artsen een rol. Dat maakt dat zij niet altijd naar het politiebureau gaan, zich genoodzaakt zien om op afstand een triage uit te voeren en alleen een persoon die stroom heeft ontvangen van een stroomstootwapen onderzoeken indien daar, op basis van hun medische inschatting, aanleiding voor is. Verder is er van de persoon die medisch is onderzocht persoonlijke toestemming nodig voor het verstrekken van diens medische gegevens voor wetenschappelijk onderzoek. Daar komt bij dat de betreffende persoon op het moment waarop de toestemming wordt gevraagd, niet altijd aanspreekbaar is. Daarnaast maakt privacywetgeving dat de betrokken persoon ook niet op een ander later moment rechtstreeks door de onderzoekers van het NIVEL om toestemming kan worden verzocht. De politie heeft aangegeven daar om verschillende redenen niet als tussenpersoon in te kunnen optreden. In algemene zin trekt een forensisch arts geen conclusies over de medische toestand van een persoon die stroom heeft ontvangen van het stroomstootwapen. Dit beperkt de onderzoekers van het NIVEL in hun mogelijkheden om op basis van het verzamelde onderzoeksmateriaal uitspraken te kunnen doen over eventuele effecten op de gezondheid van categorieën (kwetsbare) doelpersonen. Tot slot kan in het onderzoek geen uitsluitel worden gegeven over het effect op de langere termijn omdat dat niet besloten ligt in het onderzoek.

Minder vaak voorkomend is de situatie waarbij de persoon die stroom heeft ontvangen van het stroomstootwapen naar het ziekenhuis wordt overgebracht of in een GGZ-instelling verblijft. De GGZ instelling verstrekt op grond van privacyoverwegingen geen medische informatie van GGZ patiënten aan de onderzoeksgroep die het onafhankelijke onderzoek uitvoert en het is lastig

²³ Kamerstuk 29 628, nr. 934.

²⁴ Kamerstuk 29 628, nr. 986.

gebleken om de personen die stroom hebben ontvangen van het stroomstootwapen in deze groep om vrijwillige toestemming te vragen voor het gebruik van de medische data voor wetenschappelijk onderzoek . Situaties waarin de persoon die stroom heeft ontvangen van een stroomstootwapen wordt overgebracht naar een ziekenhuis en/of sprake was van een inzet in een GGZ-instelling zijn daarom moeilijk of niet te includeren conform wetenschappelijke standaarden. Er wordt op dit moment onderzocht of op een andere wijze onderzoek zou kunnen worden gedaan naar de mentale impact als gevolg van het gebruik van het stroomstootwapen in de context van GGZ-instellingen.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

2.2 Blootstellingsonderzoek en mitigerende maatregelen bij training met semi-automatisch schoudervuurwapen DSI

Op 14 juni 2019 is uw Kamer geïnformeerd over klachten door vrijkomende schietgassen tijdens de omscholing naar een nieuw semi-automatisch schoudervuurwapen²⁵. Politie en Defensie hebben gezamenlijk daarin aanleiding gezien om twee onderzoeken te laten verrichten naar de blootstelling aan deze munitie gerelateerde stoffen tijdens het trainen met dit wapen.

Mede namens de staatssecretaris van Defensie informeer ik u over de uitkomst van de onderzoeken en de getroffen maatregelen. Uit de twee onderzoeken is gebleken dat van de onderzochte concentraties stoffen die tijdens intensieve schietoefeningen en onder bepaalde omstandigheden vrijkomen, alleen overschrijding van de wettelijke grenswaarde voor koolmonoxide plaatsvindt. Daarvoor zijn mitigerende maatregelen getroffen. De eerste en belangrijkste maatregel houdt in dat bij trainingen en scholing door schutters en instructeurs een koolmonoxide-meter wordt gebruikt. De tweede maatregel ziet op het pauzeren van het schieten, wanneer deze koolmonoxidemeter tijdens de training of scholing aangeeft dat de grenswaarde is bereikt. Tijdens de pauze kan de concentratie koolmonoxide door mechanische afzuiging of luchtverplaatsing dalen. Daarna kan de schietoefening weer veilig worden hervat.

Wij achten de getroffen maatregelen afdoende voor dit moment. Uiteraard blijven wij kijken naar oplossingen om de overschrijding van de grenswaarde van koolmonoxide bij training met het semi-automatisch schoudervuurwapen te voorkomen, ook bij het gebruik van nieuwe munitie. Tot het moment dat die oplossing gevonden is, zullen de maatregelen blijven gelden.

2.3 Veiligheidsagenda

Vanwege de coronacrisis en de werkdruk in de basisteams heeft mijn ambtsvoorganger voor 2021 besloten om de landelijke beleidsdoelstellingen uit de Veiligheidsagenda 2019-2022 op hetzelfde niveau te handhaven als afgesproken voor het jaar 2019. Uitzondering hierop betrof het thema mensenhandel. Bij dit thema is de doelstelling voor het aantal bij het openbaar ministerie aangeleverde verdachten van mensenhandel vastgesteld op 205 (ten opzichte van 190 in 2020). Terugkijkend op 2021 constateer ik voor de afspraken uit de Veiligheidsagenda 2019-2022 overwegend positieve resultaten. Dit is een verdienstelijke prestatie, zeker tegen de achtergrond dat er in het afgelopen jaar veel is gevraagd van de politie. Een mooi resultaat is te melden voor het aantal

²⁵ Kamerstukken II 2018/19, 29628, nr. 517.

verdachten van mensenhandel dat in 2021 door de politie is aangeleverd bij het openbaar ministerie. Met 236 OM-verdachten ligt de realisatie ruim boven de doelstelling. Er zijn ook resultaten die achterblijven bij de doelstelling. Dit geldt binnen het thema mensenhandel voor het aantal gemelde slachtoffers bij Comensha en binnen het thema cybercrime voor de high tech crime onderzoeken en bij de categorie van 'keyplayers/netwerken' binnen de doelstelling voor online seksueel kindermisbruik. Voor de uitgebreide verantwoording van de Veiligheidsagenda voor 2021 verwijs ik naar de jaarverantwoording van de politie.²⁶

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Eind 2021 heb ik besloten om de landelijke beleidsdoelstellingen voor 2022-wederom - te handhaven op het niveau van 2019 en voor mensenhandel de doelstelling voor het aantal bij het openbaar ministerie aangeleverde verdachten van mensenhandel vast te stellen op 220, als ondergrens voor de ambitie. Tegelijkertijd ben ik met de gezagen en politie in het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie in gesprek over de invulling van de volgende Veiligheidsagenda die moet gaan gelden voor de jaren 2023 tot en met 2026. Op dit moment wordt er een gezamenlijke verkenning uitgevoerd of er op vier thema's gekomen kan worden tot concrete landelijke beleidsdoelstellingen. Het betreft de thema's 'ondermijning en georganiseerde criminaliteit', 'cybercrime (inclusief online seksueel kindermisbruik) en gedigitaliseerde criminaliteit', 'verbinding met de samenleving, maatschappelijke onrust en polarisatie' en 'mensenhandel'. Daarmee kan ik, indachtig mijn toezegging aan het lid Bikker (ChristenUnie), gedaan in het debat over de hoofdlijnen van mijn ministerie op 10 maart jongstleden, richting uw Kamer aangeven dat alle inspanningen erop zijn gericht om de aanpak van mensenhandel ook in de volgende Veiligheidsagenda prioriteit toe te kennen.

2.4 Sensing technologie en gezichtsherkenning

Het toepassen van sensing technologie, en daarnaast specifiek van gezichtsherkenningstechnologie in de context van politie, heeft de afgelopen jaren veel maatschappelijke en politieke aandacht gekregen. Het is belangrijk dat de inzet van dergelijke technologie zorgvuldig en binnen strenge kaders plaatsvindt. De politie vindt het zelf ook erg belangrijk dat helder is binnen welke kaders de toepassing van technologie plaatsvindt, en heeft ten behoeve hiervan diverse kaders opgesteld. Hieronder ga ik nader in op mijn toezegging, naar aanleiding van vragen van mevrouw Kathmann, over de kaders die gelden voor proeftuinen op het gebied van sensing.²⁷

De politie duidt een proeftuin als een fysieke of digitale omgeving binnen de politie die het mogelijk maakt nieuwe sensortechnologieën te testen in een praktijk situatie. De politie heeft aan mij aangegeven dat zij zelf op dit moment geen proeftuinen heeft lopen op het gebied van sensing technologie. Ontwikkelingen vinden zo veel als mogelijk in de operatie plaats. Alleen bij een experimentele techniek zal deze door middel van proeftuinen beproeft worden. Er is een aantal innovatieve projecten die in het verdere verloop mogelijk tot een proeftuinsituatie gaan leiden. De politie werkt wel mee aan proeftuinen van anderen, bijvoorbeeld van Smart City, Impact Coalitie Safety & Security (<https://veiligessmartcities.nl/>) en City Deal Future City foundation, een slimme

²⁶ Kamerstukken II 2021/22, 36100-VI, nr. 1, bijlage

²⁷ Kamerstukken II, 2021/22, 26643, nr 849. Toezegging aan mevrouw Kathmann.

stad zo doe je dat. De politie participeert in deze samenwerkingen om te bezien welke leerpunten er voor politie en nieuwe veiligheidsconcepten uit te halen zijn.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Ook in proeftuinen geldt dat de politie moet voldoen aan de wet. Het leidende kader is dan ook de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Ter ondersteuning heeft de politie een algemeen intern kader opgesteld met de te maken algemene afwegingen (op bv. juridisch/privacy en ethisch gebied) voor het uitvoeren van proeftuinen met sensing technologie. Dit kader is ontstaan uit de opgedane ervaringen en leerpunten uit eerdere proeftuinen.

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Specifiek voor gezichtsherkenning werkt de politie aan een Inzetkader Gezichtsherkenningstechnologie Politie. Dit kader heeft als doel een specifieke procedure verplicht te stellen die moet worden doorlopen voordat gezichtsherkenningstechnologie operationeel mag worden ingezet. In deze procedure moet worden getoetst aan juridische regels, ethische beginselen en op technische uitvoerbaarheid. De procedures van het inzetkader moeten bij elke nieuwe inzet worden doorlopen. Het gaat dus niet alleen om de techniek die wordt getoetst, maar om de specifieke techniek in een specifieke context. Wanneer dit inzetkader door de Korpsleiding is vastgesteld zal deze worden gedeeld met uw Kamer.

Door mijn voorganger is aangegeven in de beantwoording van Kamervragen van 13 december 2021²⁸ dat het systeem Catch de enige applicatie is die de politie gebruikt waarin biometrische gezichtsherkenningstechnologie wordt toegepast. De politie heeft een interne beleidslijn die het inzetten van andere toepassingen van gezichtsherkenningstechnologie in de operationele processen van de politie verbiedt, tenzij er tevoren een positief advies is op basis van een juridisch ethische toets, dit ter beoordeling van de portefeuillehouder Ethiek en Privacy en de portefeuillehouder Digitalisering. Zoals toegezegd in de beantwoording van de hierboven genoemde Kamervragen wordt uw Kamer geïnformeerd wanneer er intern bij de politie goedkeuring wordt gegeven voor een ander gebruik van biometrische gezichtsherkenningstechnologie dan Catch.²⁹

2.5 Rapport Algoritmes Getoetst – Criminaliteits Anticipatie Systeem

Op 18 mei 2022 heeft de Algemene Rekenkamer haar rapport Algoritmes Getoetst openbaar gemaakt.³⁰ In dat rapport heeft de Algemene Rekenkamer naar 9 algoritmes gekeken, één van die algoritmes was het Criminaliteits Anticipatie Systeem (CAS) van de politie. De Rekenkamer gaf in haar rapport aan dat op de onderwerpen van haar eigen toetsingskader³¹ bij het CAS sprake was van resterende risico's. Tijdens het tweeminutendebat Politie dat plaatsvond op 19 mei 2022 heb ik op het verzoek van lid Van Nispen een toezegging gedaan om voor het aankomende Commissiedebat Politie op 7 juli a.s. schriftelijk een reactie te geven op de bevindingen van de Rekenkamer met betrekking tot het CAS. Hiermee doe ik die toezegging gestand.

In algemene zin wil ik eerst benadrukken dat ik het een goede ontwikkeling vind dat de Algemene Rekenkamer uitvoerig naar diverse algoritmes bij de overheid heeft gekeken. Toezicht is een belangrijk instrument om te leren wat de overheid

²⁸ Kamerstukken II 2021/22, Aangangsels van de handelingen, 1053.

²⁹ Idem.

³⁰ Algemene Rekenkamer, 'Algoritmes Getoetst', 18 mei 2022.

³¹ Algemene Rekenkamer, 'Digitaal Toetsingskader Algoritmes', 26 januari 2020.

(en in het bijzonder hier: de politie) beter kan doen en ik waardeer de inspanningen van de Rekenkamer.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Een van de algoritmes waar de Rekenkamer naar heeft gekeken is het CAS. Het CAS is een voorbeeld van een *hotspot benadering* waarbij op basis van bestaande data wordt bepaald waar het waarschijnlijk is dat bepaalde vormen van openbare orde verstoring of criminaliteit voorkomen. CAS geeft een verwachting voor een bepaald gebied en geeft geen output die tot personen te herleiden is. De verwachtingen die CAS levert, worden in het daarop volgende werkproces verrijkt met kwalitatieve informatie door een informatiespecialist. Dit verbetert de informatiepositie van de politie en zorgt ervoor dat de politie vroegtijdig kan ingrijpen en kan voorkomen dat mensen slachtoffer worden van misdrijven. Deze informatie wordt vervolgens besproken met de operatie en zo wordt een aanpak van de problematiek voor de betreffende week vastgesteld. Het CAS wordt gebruikt ter voorkoming van diefstal/inbraak woning, straatroof, diefstal van personenauto's of uit personenauto's, zakkenrollerij, diefstal van snor/brom/fiets, diefstal uit bedrijf of kantoor, overlast jeugd, vernieling, openbare schennis der eerbaarheid en verdovende middelen / drugshandel. De aanwezigheid van de politie op plekken waar een verhoogde kans is op deze en andere soorten delicten kan bijdragen aan de voorkoming ervan.

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Op basis van de beoordeling van de Algemene Rekenkamer zijn er voor de politie diverse punten waarop zij gemaakte keuzes omtrent het ontwerp, de gebruikte data, van toepassing zijnde beleidskaders en de beheersbaarheid van de risico's verbonden aan toepassing van het CAS aantoonbaar kunnen maken. Het gaat voor een groot deel van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer om maatregelen die de politie wel heeft getroffen, bijvoorbeeld op het gebied van periodieke toetsing, maar waar de politie nadrukkelijker aandacht kan besteden aan de vastlegging hiervan. Deze documentaire onvolkomenheden zien zowel op IT-gerelateerde checks als op genomen waarborgen rond dataminimalisatie. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het beter vastleggen van de voortdurende controles op bias in de data en op bias in het model, waar de Rekenkamer van heeft aangegeven dat dit onvoldoende gebeurt. Ik heb de politie gevraagd hier goed naar te kijken, en waar noodzakelijk mitigerende maatregelen te treffen voor de risico's die de Rekenkamer identificeert.

Tegelijk heeft de politie voor, tijdens en na het onderzoek van de Rekenkamer stappen gezet, zo ook met het oog op dataminimalisatie en het voorkomen van bias. Zo is er een samenwerkingsverband opgestart met de Vrije Universiteit Amsterdam om een methodiek te ontwikkelen voor bias-detectie in algoritmes. Naar aanleiding van de gesprekken met de Rekenkamer heeft de politie enige tijd geleden ook besloten om de ontvangst van bepaalde gegevens al aan de poort te blokkeren, in plaats van deze gegevens later in het proces te excluderen. Verder wordt er gewerkt aan gebruik van zo spaarzaam mogelijke datasets (dataminimalisatie) en het verbeteren van de documentatie in het algemeen. Een werkgroep van de politie richt zich op elk van de risico's die volgens de Rekenkamer nog niet of niet geheel effectief zijn gemitigeerd. Van een deel hiervan zijn de eerste stappen al gezet.

Ik hecht er tenslotte nog waarde aan om hier te benadrukken dat bij de bevindingen van de Rekenkamer ook enkele nuances te maken zijn. Zo heeft de Rekenkamer de inzet van het CAS aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) getoetst, terwijl op de inzet van het CAS niet de

AVG maar de Wet Politiegegevens (Wpg) van toepassing is. Daarnaast komt uit de beoordeling door de Rekenkamer naar voren dat van het totaal aantal risico's dat de Rekenkamer ingevolge haar toetsingskader beoordeelt, in totaal 23 maal de Rekenkamer de door de politie genomen risico-mitigerende maatregelen als (geheel) effectief heeft beoordeeld. Door de opzet van het rapport (welke gericht was op algoritmes bij de overheid in het algemeen, en niet op elk individueel algoritme) komt dit minder helder naar voren.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

2.6 Vernieuwd stelsel Integriteit en interne onderzoeken

De politie besteedt veel aandacht aan integriteit. Dit gebeurt in het politieonderwijs, door middel van trainingen en communicatie gericht op preventie en bewustwording van de normen en waarden van de politieorganisatie. Indien er sprake is van mogelijk plichtsverzuim, wordt intern onderzoek gedaan en waar nodig maatregelen getroffen. Daarnaast werkt de politie aan het vernieuwd stelsel integriteit en interne onderzoeken, waarbij zij inzet op rechtszekerheid, verbetering van kwaliteit van onderzoeken, centrale sturing bij complexe zaken en een helder onderscheid tussen disciplinaire en strafrechtelijke zaken. Hierbij geldt een integrale benadering en de ontwikkelingen moeten worden gezien in samenhang met andere verbetertrajecten als die op de klachtenprocedure, de stelselherziening geweldsaanwending en alle inspanningen die worden verricht het kader van Politie voor Iedereen. Over de voortgang bij de vernieuwing van het integriteitsstelsel informeer ik u hieronder.

Om de samenhang tussen de verbetertrajecten te bevorderen zijn er verschillende ontwikkelingslijnen op het gebied van het thema integriteit. Deze zijn op te delen in een tweetal centrale thema's, te weten integriteitsbevordering en de aanpak van corruptie. Er is eind vorig jaar een uitvoerend portefeuillehouder aangesteld die namens de Korpschef deze thema's stuurt en positioneert in de organisatie. De kerntaak van de portefeuille is gericht op doorontwikkeling van integriteitsbeleid, het onderhouden van kennis over integriteitsbevordering, de evaluatie van afspraken en beheermaatregelen gericht op integriteitsbevordering en de aanpak van corruptie. Aanvullend daarop zal een nieuw onderdeel worden ingericht binnen de politie dat zich bezig gaat houden met de aanpak van corruptie.

Integriteitsbevorderende maatregelen

Ten behoeve van de integriteitsbevordering werkt de politie aan verschillende trajecten en initiatieven. Concreet worden ten behoeve van integriteitsbevordering bijvoorbeeld voorlichtingssessies over de kwetsbaarheden en risico's van social media en interactieve voorstellingen gegeven. Ook wordt er periodiek overleg georganiseerd tussen de verschillende afdelingen Veiligheid, Integriteit en Klachten (VIK) en worden periodiek overleggen georganiseerd op verschillende niveaus en tussen verschillende disciplines om zaken en *best practices* te bespreken. Zo worden tussen coördinatoren ervaringen op het gebied van preventie uitgewisseld, *best practices* gedeeld en actuele onderwerpen besproken.

Triage aan de voorkant (casescreening)

De politie heeft door middel van pilots diverse vormen van triage uitgetoetst binnen de organisatie. Hierbij is een werkproces beschreven met daarin uniforme én door de eenheden te kiezen facultatieve elementen. De politie is in het tweede kwartaal van 2022 gestart met de implementatie van het hiervoor genoemde

werkproces in de eenheden. Met de toevoeging van triage aan het werkproces werkt de politie eenduidig, wat de rechtszekerheid bevordert en wordt helderheid bereikt over de start en keuze voor welk soort onderzoek, de onderzoeksopdracht.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Registratie en monitoring van interne onderzoeken

De politie is begin 2022 gestart met een vorm van eenduidige registratie binnen de gehele organisatie, om zo relevante sturingsinformatie op te halen en te monitoren. Het landelijke informatiebeeld groeit in kwaliteit en uniformiteit, waardoor op termijn concreet op data gestuurd kan worden. Registratie en monitoring zal nog verder worden doorontwikkeld. Eind 2021 is de politie gestart met het werken met landelijke registratie categorieën om eenduidige vastlegging en duiding te bevorderen. Er zijn interne afspraken gemaakt over rijkere vastleggingen waardoor zicht wordt verkregen op het aantal onderzoeken en de doorlooptijden.

Er worden analyses gemaakt van verschillende vormen van normoverschrijdend gedrag en de omstandigheden waarin deze zich hebben voorgedaan met als doel om hiervan te leren en aanpassingen te doen in beleid, training en communicatie. Dit reduceert het risico dat ongewenste gedragingen als incident worden beschouwd en versterkt het lerende vermogen van de politie en van de medewerker. Met het uitlopen van casuïstiek over lekken van informatie, is bijvoorbeeld het uitgeven van de telefoon aan de aspirant politiemensen uitgesteld naar een later moment in de opleiding. Dit in verband met het creëren van meer bewustzijn ten aanzien van het raadplegen van informatie en het verschil van context tussen werk en privé.

Landelijk Team voor Interne Onderzoeken

De review interne onderzoeken³² heeft geconstateerd dat zeer complexe interne onderzoeken een bovengemiddeld beroep doen op de tijd (met name ook dossiervorming) binnen de huidige afdelingen VIK. Het vraagt veel van de politie om bij complexe interne onderzoeken de juiste competenties op het juiste moment inzetbaar te krijgen. Een Landelijke Voorziening voor Interne Onderzoeken biedt hier een structurele oplossing voor. De politie heeft aan de hand van verschillende scenario's de keuze gemaakt voor het scenario van een vaste kern met een flexibele schil bestaande uit verschillende disciplines vanuit de eenheden.

In een inrichtingsplan is neergelegd wat er nodig is om dit team structureel in te bedden in de organisatie. Recentelijk is een teamleider geworven. Omdat er nog interne besluitvorming plaats moet vinden laat de daadwerkelijke inrichting én start van de landelijke voorziening op zich wachten. De politie heeft aangegeven dat dit nog in 2022 zal gebeuren. Ik benadruk dat de politie ook nu al ad hoc een operationele structuur heeft waarbinnen complexe en eenheidsoverstijgende zaken zorgvuldig kunnen worden opgepakt.

Preventie en lerend vermogen

Om het lerend vermogen van de politieorganisatie een prominentere positie te geven binnen interne onderzoeken en het integriteitsstelsel, wordt eenduidig geregistreerd en gemonitord zodat geleerd kan worden van trends en het doen van onderzoek (wetenschappelijk en in de praktijk) beter mogelijk is. Dit sluit

³² Kamerstukken II 2020/21, 28844, 220 (bijlage).

naadloos aan op de driedeling beschermen, bekrachtigen en begrenzen uit het integriteitsbeleid van de politie en vraagt van de organisatie om op een andere manier naar de materie te kijken. Concreet betekent het namelijk een verschuiving van focus op straffen, naar een focus op leren en preventie. In plaats van in eerste instantie te kijken naar wie iets verkeerd heeft gedaan, zal er gekeken moeten worden naar waarom iets verkeerd is gedaan en hoe dit een volgende keer voorkomen kan worden. Om hier invulling aan te geven binnen de organisatie, is een *roadmap* gemaakt waarin is beschreven middels welke producten de politie zowel op landelijk als op eenheidsniveau preventie kan vormgeven en kan leren van incidenten. Aan de hand van de *roadmap* zal de komende tijd verder gewerkt worden aan dit thema.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Zorg en recht betrokkene

Medewerkers moeten altijd terecht kunnen bij hun leidinggevende, bij een vertrouwenspersoon, bij de politieombudsfunctionaris of het Landelijk Meldpunt Misstanden, per 1 juni 2022 Klokkenuiders Meldpunt Politie (KMP). Belangrijk is ook dat er met de medewerker wordt bekeken hoe hij of zij weer veilig kan terugkeren in het team en zijn of haar werkzaamheden weer kan oppakken. Hierbij wordt door de werkgever maatwerk toegepast.

In het kader van de verbetering van het stelsel zal dit jaar een onderzoek worden gedaan door de Politieacademie naar de ervaringen van betrokkenen in een intern onderzoek. Ook wordt in kaart gebracht in hoeverre het duidelijk is wat de rechten en plichten van betrokkenen zijn en of de menselijke maat gedurende het onderzoek gewaarborgd blijft. Aan de hand hiervan kan gekeken worden of de processen dienen te worden verbeterd. Over de uitkomsten van het onderzoek zal ik uw Kamer informeren in het volgende halfjaarbericht.

Lokettenwijzer

Het lokettenlandschap is eind vorig jaar in de vorm van een lokettenwijzer gepubliceerd op politie intranet. Dit overzicht maakt het voor medewerkers beter inzichtelijk waar zij met welke hulpvraag terecht kunnen (welke functionaris en/of welk loket). Dit betreft zowel interne loketten binnen de politieorganisatie als externe (onafhankelijke) loketten. Het betreft een eerste aanzet die doorontwikkeld wordt, op het gebied van vormgeving, vindbaarheid, toegankelijkheid en toepasbaarheid. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van *best practices* vanuit andere organisaties.

De lokettenwijzer staat daarbij niet op zichzelf, maar maakt onderdeel uit van een verandering om het lokettenlandschap voor de medewerker te vereenvoudigen en loketten meer te laten aansluiten op elkaar, t.b.v. het versterken van de integrale benadering. Het dient voor de medewerkers duidelijk te zijn bij welke loketten hij of zij voor het specifieke vraagstuk terecht kan. Hiertoe lopen verschillende verbetertrajecten c.q. opdrachten naast elkaar. Eén daarvan is een invoering van een zogenoemd "Sociaal loket", oftewel een voorportaal voor selectie en doorgeleiding naar bestaande loketten om de medewerker te ondersteunen bij het vinden van de juiste hulp. Dat neemt niet weg dat de medewerker ook nog steeds direct zelf de loketten kan benaderen.

2.7 Realisatie Politie voor Iedereen

Ik informeer uw Kamer periodiek over de inspanningen die de politie levert in het kader van Politie voor Iedereen, de visie van waaruit de politie zich de komende

jaren verder blijft ontwikkelen als een diverse en inclusieve organisatie die herkenbaar en benaderbaar is voor alle burgers en groepen in onze samenleving. Ik heb vertrouwen in de aanpak en de geleverde inspanningen laten vooruitgang zien op een aantal gebieden. Ik wil hierbij benadrukken dat ook binnen de politieorganisatie er geen plek voor racisme en discriminatie is. Recente uitlatingen van moedige (ex-) politiemedewerkers in de documentaire 'De Blauwe Familie' over hun ervaringen binnen de politie met discriminatie, laten zien dat ook op dit gebied nog veel inspanning nodig is. De korpsleiding heeft onlangs aangegeven deze norm voortaan strenger te zullen handhaven. Ik vind het daarom belangrijk om te blijven inzetten op maatregelen ter bevordering van het welzijn van medewerkers en het creëren van een veilig en inclusief werkklimaat.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Het realisatieplan Politie voor Iedereen is breed en zal de komende jaren met kracht worden voortgezet. De politie heeft ter ondersteuning van haar aanpak de Externe Raad voor Advies en Inspiratie ingesteld. Deze Raad van Advies en Inspiratie is een belangrijke aanjager van de ambitie om een 'Politie voor Iedereen' te zijn. Hiermee draagt zij op autonome wijze bij aan een diverse en verantwoordelijke organisatie waar gelijkwaardigheid en inclusiviteit als belangrijke uitgangspunten gelden voor alle bij de politie werkzame professionals. De raad is divers samengesteld met onder andere deskundigen uit de wetenschap en maatschappelijke organisaties en komt sinds de zomer van 2021 bijeen. De raad heeft met de top van de politie gesproken over de neutraliteit van het uniform, de manier waarop wordt gewerkt aan het verbeteren van professioneel controleren en de recente documentaire de Blauwe Familie. De inzichten van de raad worden door de korpsleiding gebruikt bij de doorontwikkeling van de inspanningen en de voortgang als onderdeel van rijker verantwoorden.

Veilige en inclusieve teams

Het verbeteren van de werkomgeving tot een inclusieve werkcultuur, waar normen worden gesteld aan het gedrag van medewerkers en waar omgangsvormen onderwerp van gesprek zijn, is onderdeel van het realisatieplan. De Medewerkersmonitor is het huidige instrument voor het periodiek meten van de arbeidsbeleving en de veiligheid in teams bij medewerkers. Dat instrument wordt voor eind 2023 vervangen door de Weerbaarheidsmonitor. Deze weerbaarheidsmonitor kunnen leidinggevenden frequenter inzetten en indien nodig ook op een kleinere schaal dan de huidige medewerkersmonitor. Verder zijn er vanaf het voorjaar 2022 ook kleinere instrumenten beschikbaar waarmee op een kleinschaliger manier signalen van medewerkers kunnen worden opgehaald. Daarnaast voert de politie gesprekken over de veiligheid in de organisatie en de aanpak van discriminatie. Blauwe Familie heeft de noodzaak van deze inspanningen nogmaals benadrukt en stimuleert om ze met kracht voor te zetten. De politie beziet momenteel welke maatregelen verder genomen worden naar aanleiding van de signalen uit deze documentaire en de wijze waarop de normstelling zal worden gehandhaafd. De uitkomsten van deze afweging zullen op korte termijn met uw Kamer worden gedeeld.

Aanpak Discriminatie (waaronder pilot Discriminatieonderzoekers)

De politie zet zich in om haar rol binnen de (strafrechtelijke) aanpak van discriminatie verder te versterken. Dit doet zij onder andere via de pilot met het Expertise Centrum Aanpak Discriminatie Politie (ECAD-P). Dit expertisecentrum spiegelt zich aan het expertisecentrum dat binnen het Openbaar Ministerie (OM) actief is en werkt aan het vergroten van kennis en expertise met betrekking tot de behandeling van meldingen en aangiftes van discriminatie. Binnen ECAD-P zullen als pilot een aantal discriminatieonderzoekers en inhoudsdeskundigen werken ten behoeve van de hele politie. Een van de doelen van de pilot is om te onderzoeken of en hoe discriminatieonderzoekers een bijdrage kunnen leveren bij het opvolgen van meldingen en aangiftes van discriminatie, of delicten met een discriminatie aspect, door alle politie-eenheden.

Er zijn vier discriminatierechercheurs geworven en de verwachting is dat ze op korte termijn van start gaan. De inhoudsdeskundigen zijn al vanaf 2021 aan het werk in de pilot. De gedachte is dat een betere herkenning en afhandeling door de politie van discriminatie-incidenten kan bijdragen aan een grotere bereidheid om een melding of aangifte te doen, omdat het slachtoffer toenemend vertrouwen zal hebben in een goede afhandeling van de aangifte door de politie en het OM. Voor het vergroten van het vertrouwen van de politie en haar partners in het oppakken en afhandelen van discriminatiezaken is ook een goede samenwerking met de partners in de keten, zoals de gemeenten, antidiscriminatie voorzieningen en het OM van belang. Dit is dan ook een belangrijk aandachtspunt waar ik mij als minister van JenV samen met de Minister van BZK voor inzet.³³

Professioneel controleren

Een belangrijke pijler binnen Politie voor Iedereen is de inzet om professioneel controleren te bevorderen en onder de aandacht te houden. Voor politiemensen is het handelingskader professioneel controleren³⁴ ontwikkeld dat via trainingen en profcheck onder de aandacht wordt gebracht. Zoals ook gemeld in het gesprek met uw Kamer tijdens het dertigledendebat van 19 mei jl. zal het onderzoek van de Politieacademie naar de bekendheid van het handelingskader dat in 2018 en 2019 is uitgevoerd³⁵ herhaald worden en dit onderzoek eind dit jaar wordt gestart. Een aanvullend belangrijk instrument om de bewustwording te vergroten maar vooral om daadwerkelijk voor gedragsverandering te zorgen zijn de simulaties van (preventieve) controles via de *Virtual Reality* brillen. Een pilot met deze VR-simulaties is geëvalueerd, als deel van een meerjarig promotieonderzoek naar de inspanningen om professioneel controleren te bevorderen, en de resultaten waren positief. Het is een goed middel om bewustwording en gedrag op het gebied van professioneel controleren te stimuleren. Momenteel worden mogelijkheden gezocht om in de komende jaren het aanbieden van deze simulaties op grotere schaal in het korps mogelijk te maken.

Een ander middel om de bewustwording van het professioneel handelen te vergroten betreft de professioneel controleren functionaliteit in de applicatie voor mobiel werken op straat in MEOS³⁶ (de Proco-app). Deze applicatie laat de politieagent onder andere zien hoe vaak een bepaalde bevraging op een persoon heeft plaatsgevonden in een periode of hoe vaak een controle van een persoon heeft plaatsgevonden. Deze informatie geeft de politieagent feedback helpt bij de afweging of voor een nog uit te voeren controle voldoende grondslag bestaat. Naar aanleiding van motie Azarkan³⁷ is toegezegd om uw kamer tweemaal per jaar te informeren over een analyse van de door de Proco-app verzamelde gegevens ten aanzien van professioneel controleren. Zoals vermeld in het tweede halfjaarbericht politie van 2021 hebben politie en CBS allereerst de mogelijkheid bekeken om de gegevensbronnen samen te brengen ten behoeve van een dergelijke analyse, vanuit de vraag of bij de controle voldoende volgens te handelingskader professioneel controleren wordt gewerkt. Gebleken is dat het koppelen van deze datasets mogelijk is. De politie beziet op welke termijn hieraan prioriteit kan worden gegeven.

³³ Verwijzing brief 23 februari 2022 - versterking ketensamenwerking.

³⁴ Bron CRM-toetsingskader.

³⁵ Bron onderzoek: 3,7 % van de politiemedewerkers is bekend met het handelingskader professioneel controleren.

³⁶ MEOS staat voor "Mobiel Effectiever op Straat". Het gaat om het raadplegen van informatie in politiestructuren middels genoemde app waarmee mobiele diensttelefoons zijn uitgerust.

³⁷ Motie 9 september 2021 van het lid Azarkan, TK, 29628, nr. 1036. Verzoekt de regering, om halfjaarlijks te rapporteren over de analyse van de door de Proco-app verzamelde gegevens ten aanzien van professioneel controleren.

Netwerk Divers Vakmanschap

De politie heeft het Netwerk Divers Vakmanschap (NDV) ingericht en verankerd in alle organisatieonderdelen. Mede door de aansluiting van de (landelijke) netwerken groeide het NDV naar meer dan duizend vakbekwame leden. Zij brengen hun persoonlijke kennis en expertise over gemeenschappen, verschillende leefstijlen en culturen in, gevraagd en ongevraagd, bij operationele of bedrijfsvoering vraagstukken en delen deze kennis met hun collega's. Er is ingezet op professionalisering van het netwerk via bijvoorbeeld de opleiding van medewerkers die actief zijn in het NDV. Dit gebeurt in een samenwerking tussen NDV-het practoraat diversiteit en de Politieacademie. In deze samenwerking is het NDV-on-line ontwikkeld, dat ook in het curriculum van de politieacademie is opgenomen om ook studenten hiermee te ondersteunen. Vanaf 2021 vindt structureel overleg plaats tussen de Chief Diversity Officer, de opgavemanagers PVI en het NDV.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

Een voorbeeld van hoe een netwerk zich inzet en een verschil maakt ten behoeve van het vraagstuk rondom discriminatie, inclusiviteit en veiligheid, zowel binnen de politieorganisatie als erbuiten, is het netwerk Roze in Blauw dat dit jaar 25 jaar bestaat. Zij is het boegbeeld voor de LHBTI+ gemeenschap binnen de politieorganisatie en zij vormt een belangrijk aanspreekpunt voor vragen uit de basisteams en andere teams binnen de politie, ten aanzien van vraagstukken rondom discriminatie. Tijdens de Algemene politie beschouwingen van 2021 heeft uw Kamer incidentele middelen toegekend voor de aanpak van geweld tegen LHBTQI+ -personen³⁸. Momenteel wordt er door de politie met het NDV, netwerk Roze in Blauw en het COC uitgewerkt op welke wijze deze bedragen besteed kunnen worden. De uitwerking zal in lijn liggen met de voornemens uit het realisatieplan Politie voor Iedereen en de initiatieven uit het actieplan LHBTI. Indicatief wordt gedacht aan onderzoek naar geweld dat een relatie heeft met het bezoeken van datingsites en onderzoek naar de relatie tussen eer-gerelateerd geweld en LHBTQI+ aspecten. Daarnaast is het Joods Politie Netwerk in staat gesteld om voorlichting te geven en relevante kennis te delen in alle politie-eenheden. Hierdoor zullen politiemedewerkers beter in staat zijn om antisemitisme te herkennen en hierop adequaat te reageren. Tevens wordt er informatiemateriaal ontwikkeld voor alle eenheden.

2.8 Aanpak administratieve lasten (opvolging commissie Bruins)

Vanaf 2021 heeft de heer Bruins op mijn verzoek invulling gegeven aan een aanbeveling in de tussenrapportage van de commissie administratieve lastenreductie in de opsporing (commissie Zuurmond). De commissie adviseerde een aanjager aan te stellen om tot een verdere lastenreductie te komen. De heer Bruins heeft samen met de strafrechtketenpartners verschillende mogelijke verbetertrajecten verkend. Tijdens deze gesprekken kwam naar voren dat vele van deze trajecten die zien op lastenreductie reeds belegd zijn. Vanuit de praktijk is er behoefte aan voortvarende uitvoering van de ingezette verbetertrajecten, zoals de ontwikkeling van een gebruiksvriendelijk systeem voor inbeslagname. Daarom blijven een regelmatige voortgangsuitwisseling en goede communicatie tussen de ingezette verbetersporen en de uitvoeringspraktijk voortdurende aandachtspunten. Ik heb de korpschef en de voorzitter van het College gevraagd dit mee te nemen in de verbetertrajecten die zien op administratieve lastenverlichting. Hiermee komt de opdracht van de heer Bruins ten einde en ik heb de heer Bruins bedankt voor zijn inzet en de bijdrage die hij heeft geleverd

³⁸ Naar aanleiding van de motie Hermans is 2 miljoen euro per jaar vrijgemaakt gedurende de periode 2022 tot en met 2025.

aan het hernieuwd onder de aandacht brengen van administratieve lasten in de opsporing.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

De commissie Zuurmond werkt op dit moment aan haar eindrapportage. Dat zal, zoals de tussenrapportage die u op 26 juni 2020 ontving reeds aangaf, meer gaan over achterliggende aspecten van cultuur, structuur en ordeningsparadigma's. De commissie zal de eindrapportage in het najaar van 2022 aan mij overhandigen. Ik zal uw Kamer te zijner tijd hierover informeren.

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

2.9 Inspectierapport hackbevoegdheid

Op 31 mei jl. is het derde verslag van de Inspectie JenV aan uw Kamer aangeboden inzake het toezicht op de inzet van de bevoegdheid door de politie om een geautomatiseerd werk dat in gebruik is bij een verdachte, heimelijk en op afstand binnen te dringen en hier onderzoek in te doen. De Inspectie JenV rapporteert dat in 2021 de inzet van de wettelijke hackbevoegdheid door de politie in 28 strafrechtelijke onderzoeken heeft plaatsgevonden.

De Inspectie concludeert dat de politie ten opzichte van de voorgaande twee jaar beter heeft voldaan aan de eisen, toelichtingen en toezeggingen uit het rechtskader door verbeteringen in te zetten en door te voeren. Daarnaast geeft de Inspectie een tweetal voornaamste aandachtspunten mee.

Ten eerste constateert de Inspectie dat de politie diverse initiatieven heeft genomen voor het verbeteren en bewaken van de kwaliteit in de uitvoering en op onderdelen daarin is geslaagd, maar dat een samenhangend systeem nog ontbreekt. De Inspectie schrijft dat een interne borging van de informatiebeveiliging en kwaliteit voorwaarden zijn voor het verminderen van het toezicht door de Inspectie. Ook dit jaar onderneemt de politie diverse initiatieven om de inzet van de bevoegdheid verder te professionaliseren waarmee de kwaliteit van de inzet beter wordt geborgd. De Inspectie heeft geen aanwijzingen gevonden dat er grote beveiligingsrisico's zijn in de technische infrastructuur. Om aantoonbaar te voldoen aan de veiligheidseisen heeft de politie de aanpak van de informatiebeveiliging geïntensiveerd. Onder andere door binnen het team dat is belast met de uitvoering van de bevoegdheid een kerngroep informatiebeveiliging aan te wijzen.

Ten tweede heeft de Inspectie er begrip voor dat de politie gebruik maakt van commerciële software in het belang van de opsporing, maar signaleert dat hierdoor spanning ontstaat met het rechtskader.

Het rechtskader is als volgt. Conform de afspraken in het Regeerakkoord 2017–2021 dient het inkopen van binnendringsoftware die mogelijk gebruik maakt van onbekende kwetsbaarheden te worden beperkt door dit enkel in specifieke zaken mogelijk te maken. Wanneer in een toekomstige zaak het gebruik van binnendringsoftware van derden wederom is aangewezen, zal eerst de bruikbaarheid van de minder ingrijpende middelen worden beoordeeld en het daarvoor benodigde gehele toetsings- en beslissingsmodel doorlopen, voordat kan worden overgegaan tot een (hernieuwde) aanschaf van een softwarepakket of van een nieuwe licentie.

Als de officier van justitie bepaalt dat gebruik van binnendringsoftware van een externe leverancier noodzakelijk is, zal dit centraal in het openbaar ministerie worden getoetst alvorens in die specifieke zaak wordt overgegaan tot aanschaf. Daarnaast worden de leveranciers van dergelijke software gescreend door de AIVD en mogen deze leveranciers de software niet verkopen aan dubieuze regimes. Voorts wordt de werking van de binnendringsoftware op functionaliteit getest voordat deze wordt ingezet voor het opsporingsonderzoek. Daarbij wordt aandacht besteed aan de risico's voor het te onderzoeken geautomatiseerd werk, waaronder schade aan derden. Deze software kan alleen worden gebruikt wanneer minder ingrijpende middelen zoals het gebruik van inloggegevens, social engineering of bekende kwetsbaarheden niet toereikend zijn om heimelijk toegang te verkrijgen tot een geautomatiseerd werk. Niettemin is het gebruik van software onvermijdelijk om ernstige criminaliteit te kunnen bestrijden.³⁹

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

De spanning die de Inspectie signaleert komt eruit voort dat de resultaten van de binnendringsoftware zichtbaar zijn maar voor de gebruiker niet bekend is hoe de software precies werkt. Het is technisch niet afdwingbaar en controleerbaar wat de leverancier van deze software precies op welk moment doet. De leverancier kan daarbij mogelijk ook toegang verkrijgen tot de tijdens een inzet met deze software verkregen gegevens. De Inspectie stelt daarbij ook vast dat in een addendum bij het contract procedurele afspraken zijn gemaakt met de leverancier in dit kader.

De Inspectie stelt terecht dat de technische werking van binnendringsoftware niet afdwingbaar of controleerbaar is. Dit is een dilemma omdat onmisbare expertise op deze terreinen bij commerciële partijen ligt. Dit dilemma beperkt zich niet tot de opsporing. Zoals gesteld in mijn beleidsreactie op het Inspectieverslag van 2020 is de Nederlandse overheid vaker afhankelijk van goede samenwerking met commerciële partijen vanwege de onmisbare expertise. Voor de betrokken commerciële partijen zijn de belangen om een betrouwbare partner voor de overheid te zijn en zich te houden aan de afspraken evident. De genoemde bindende contractuele afspraken die zijn gemaakt met leveranciers van commerciële software vormen een gebruikelijke waarborg om de samenwerkingsrelatie en de integere uitvoering van de afgenomen dienst te borgen.

Momenteel legt het WODC de laatste hand aan de evaluatie van de Wet CCIII, meer specifiek naar de wettelijke hackbevoegdheid. Naar verwachting zal dit deel van de evaluatie na de zomer worden gepubliceerd. Met inachtneming van de uitkomsten van de evaluatie zal samen met de politie en het OM specifiek aandacht worden besteed aan de aanschaf en de inzet van commerciële binnendringsoftware, in lijn met het Regeerakkoord 2017-2021. Afhankelijk van het moment van publicatie van het rapport van de PG HR zullen de bevindingen daaruit tevens worden betrokken. In dit traject zal ook de Inspectie worden gevraagd om hun expertise en inzichten.

³⁹ Kamerstukken EK 2017-2018, 34 372, G.

2.10 WODC evaluatie preventief fouilleren

Hierbij bied ik uw Kamer het onderzoeksrapport van de recent uitgevoerde evaluatie van het instrument preventief fouilleren aan.⁴⁰ De aanleiding voor de evaluatie ligt in de motie van de voormalig leden Van Dam en Yeşilgöz-Zegerius, waarin de regering wordt verzocht het instrument te laten evalueren en up-to-date te brengen naar de eisen van deze tijd.⁴¹ Uit het onderzoek blijkt dat respondenten positief zijn over de bevoegdheidsverdeling in artikel 151b Gemeentewet, waarin is opgenomen dat er besluiten van de gemeenteraad, burgemeester en officier van justitie vereist zijn voor de toepassing. Een deel van de respondenten blijkt behoefte te hebben aan een verruiming van de reikwijdte van het instrument, die ziet op een meer persoonsgerichte aanpak en een toepassing op vuurwerk. Deze behoefte is echter niet eenduidig en evenmin breed onderschreven. Daarom zullen eerst op ambtelijk niveau met de diverse betrokken partijen als Openbaar Ministerie, politie en gemeenten gesprekken worden gevoerd ter verdere oriëntatie hierop. Mijn dank gaat uit naar het WODC en de onderzoekers voor het onderzoek.

De evaluatie geeft een goed beeld van de toepassing van het instrument preventief fouilleren, de wensen daaromtrent en de mogelijkheden tot verbetering. Hierop zal ik mij de komende tijd inspannen. Aan het eind van dit jaar informeer ik uw Kamer over de stand van zaken rondom de mogelijke verruimingen, zoals genoemd in het evaluatierapport.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Datum
20 juni 2022

Ons kenmerk
-

⁴⁰ Zie bijlagen 10 en 11.

⁴¹ Kamerstukken II 2020/21, 28 684, nr. 631.